

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ISSN 1513-3591

สสค.สาร

ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๒ เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๙

ขอบคุณด้วย

เนื่องใน โอกาสมหามงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ สลค.สาร ได้เชิญตราสัญลักษณ์ของทั้งสองโอกาสมาเผยแพร่ รวมทั้งนำเสนอบทความพระราชกรณียกิจด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเกี่ยวกับ “งานผ้าปัก” ของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องที่น่าสนใจ เช่น บทความเรื่อง เครื่องมือทางการคลังที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ โครงการทุนการศึกษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และการดูแล พัฒนาศักยภาพนักเรียนภายใต้โครงการทุนการศึกษา และแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ โดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านสามารถติดตามได้ใน สลค.สาร ฉบับนี้

สารบัญ

๕

สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
กับการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปหัตถกรรม (งานผ้าปัก)

๑๔

โครงการทุนการศึกษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร และการดูแล พัฒนาศักยภาพนักเรียน
ภายใต้โครงการทุนการศึกษา

๑๙

โอวาทจาก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
ในโอกาสนักเรียนทุนพระราชทาน ในโครงการทุนการศึกษา
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เข้าพบ

๒๒

เครื่องมือทางการคลังที่เกี่ยวข้องกับ
งบประมาณในการดำเนินการ
ตามนโยบายของรัฐบาลในช่วง
ระหว่างปีงบประมาณ

๔๔

รู้รักภาษาไทย : พระในบ้าน

๔๗

ไปไหนไปกัน : อุทยานแห่งชาติขุนสถาน

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏใน “สลค.สาร” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สมชาย พุฒิกัลป์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สุพดิน สุมะวิทย์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ชีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บรรณาธิการ

สิบลั่น วนวิสุทธิ์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กัญชลี จันทวงศ์, จิตตา กิตติเสถียรพันธ์, ณัฐฎาภิ อานันตศิลป์, ทวีวัฒน์ อัครพลวงศ์, ประธาน ผุดผ่อง, ปราณี สาสนธรรมบท, พงษ์เทพ พ่วงเสมา, สมศรี นาคจำรัสศรี, สมโภช ประเสริฐดี

ฝ่ายประสานงาน

กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

จิตตา กิตติเสถียรพันธ์, ดารารัตน์ อินทโสภา, ปริญญคราญ จงธรรมคุณ

ฝ่ายจัดงานศิลป์

เขมจิรา ชันแก้ว, ธัญมน สิ้นสำอาง

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

วัลภา สุขผล

ฝ่ายจัดการทั่วไป

เขมจิรา ชันแก้ว, ดวงมกล แสงสุวรรณ, ธัญมน สิ้นสำอาง, นก วรทัต, วรวิภาญจน์ วงศ์แวง, วชิร สิงหาราช, สมภพ กลิ่นหอม

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ถนนสามเสน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๓-๐๖๑๑-๓

ตราสัญลักษณ์ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี

อักษรพระปรมาภิไธย ภ.ป.ร. สีเหลืองนวลทอง เป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพ ขอบริมาอักษรสีทองบนพื้น สีขาบเข้ม (น้ำเงินแก่) เป็นสีประจำสถาบันพระมหากษัตริย์ ภายในกรอบลายทองปนนากมีลายเนื่องสีทองมากกว่า ๗๐ ดวง เป็นการถวายพระพร ให้ทรงสถิตดำรงในสิริราชสมบัติมากกว่าปีที่ ๗๐ ให้สถาพรโดยสวัสดิ์เป็นอนเนกอนันต์ ยิ่งกว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ใด

อักษรพระปรมาภิไธย ภ.ป.ร. และกรอบลายทองปนนากนี้สถิตอยู่ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฏ ประกอบพระอุณาโลมสีทอง แวดล้อมด้วยพระแสงขรรค์ชัยศรี และพระแสงจามรีอยู่เบื้องซ้ายแห่งพระมหาพิชัยมงกุฏ มีธารพระกร และพชนีฝักมะขาม อยู่เบื้องขวา มีฉลองพระบาททอดอยู่ที่ปลายพระแสงและธารพระกรนั้นเบื้องล่าง รวมเรียกว่าเครื่องเบญจสิริราชกกุธภัณฑ์ เป็นนิมิตหมายแห่งการฉลองสิริราชสมบัติ ล่างลงมาเป็นแพรแถบสีหงชาด (ชมพู) ขลิบทอง เขียนอักษรสีทอง ความว่า ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี ปลายด้านขวาของแพรแถบระบุ พ.ศ. ๒๔๘๙ อันเป็นปีที่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ปลายด้านซ้ายของแพรแถบระบุ พ.ศ. ๒๕๕๙ แสดงกาลเวลาที่ล่วงมา ๗๐ ปีตราบจนปัจจุบัน

ตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

อักษรพระนามาภิไธย ส.ก. อักษร ส. ถมสีครามเข้ม สีแห่งวันพระราชสมภพ อักษร ก. ถมสีขาว เป็นสีเดช
แห่งวันพระราชสมภพ อักษรพระนามาภิไธย ส.ก. มีพระมหามงกุฎสีทองประดิษฐานอยู่เบื้องบน ภายใต้พระมหามงกุฎ
ประดิษฐานพระแสงจักรตรีว่าทรงสถิตอยู่ในพระบรมราชจักรีวงศ์ พระนามาภิไธย ส.ก. อยู่ภายในกรอบวัชรรัตน์ ๗ ดวง
ว่าทรงเจริญพระชนมายุได้ ๗ รอบ มีพื้นสีมอคราม เป็นสีประจำวันพระราชสมภพ นอกกรอบวัชรรัตน์อลงกรณ์ประกอบหน้า
ราชหงส์ทองอยู่ทั้งซ้ายขวา ว่าทรงงามสง่าดังราชหงส์ทอง หน้าราชหงส์มีกระหนกแนบ ห้อยพวงดอกไม้ทิพย์อันมีดอกไม้
ในพระนามเป็นอาทิ มีพรรณมอครามปนทอง ถัดออกไปเป็นขอบเขียนอักษรสีทอง ความว่า พระราชพิธีมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา ๒๕๕๙ ระบายพื้นด้วยสีหิมาลาด อันเป็นสีประจำวันพระราชสมภพ เพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสกษัตริย์
ที่ทรงเจริญพระชนมายุบรรจบครบ ๘๔ พรรษา ดังมีเลขาหม่อมกลั่นนั้นอยู่ใต้อักษรพระนามาภิไธย ประกอบเถาไม้ทิพย์
ชื่อ จิตรลดา ตามตำราว่าเป็นเครือเถาไม้ทิพย์มีอยู่ในจิตรลดาวัน พระราชอุทยาน ๑ ใน ๔ แห่งของพระอินทร์ หมายความว่า
สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงเนนาวิเศษสถานชื่อพระตำหนักจิตรลดารโหฐานอันเป็นที่ประทับ เถาไม้นี้ว่าเป็นเถาไม้
แห่งความหวัง ดุจดั่งสมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงเป็นความหวังแห่งปวงชน ราษฎรพ้นจากความยากไร้
ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันมีโครงการศิลปาชีพเป็นอาทิ อาณาประชาราษฎร์จึงน้อมใจถวายพระพรให้ทรงเจริญพระชนม
ยิ่งยืนนาน

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กับการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปหัตถกรรม (งานผ้าปัก)

ผู้เรียบเรียง นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ นักอักษรศาสตร์เชี่ยวชาญ กรมศิลปากร
แหล่งที่มาของข้อมูล สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชอัธยาศัยนิยมความเป็นไทย ทรงภาคภูมิพระราชหฤทัยในศิลปวัฒนธรรมไทยและทรงเชื่อว่าคนไทยมีสายเลือดทางศิลปะสืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ แม้ไม่เคยเรียนรู้เรื่องศิลปะใด ๆ มาก่อนเพียงมีโอกาสฝึกฝนก็สามารถพัฒนาฝีมือและสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะขึ้นเยี่ยมได้เสมอ เช่น งานผ้าปักนี้เป็นศิลปะไทยแต่โบราณที่กำลังจะเลือนหายไปเพราะชนรุ่นใหมหันไปนิยมผ้าที่ปักด้วยเครื่องจักรซึ่งทำได้รวดเร็วและมีราคาถูก

การปักชอยแบบไทย เป็นการปักผ้าแบบโบราณด้วยวิธีการปักเส้นด้ายหรือไหมขึ้นและลงถี่ ๆ บนผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมที่ซึ่งให้ตึงด้วยสะดึง สับหว่าง แฉม และโค้งไปตามลวดลายของภาพต้นแบบซึ่งต้องอาศัยความละเอียดสูง จึงจะเกิดสีสันและเหลือเงาได้เหมือนจริง เช่น การปักใบไม้สีเขียวหนึ่งใบ อาจต้องใช้สีเขียวที่ต่างกันไปถึงห้าสี เพราะมีแสงเงาเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ใบไม้แต่ละใบมีสีอ่อนสีแก่ที่ต่างกันไปเป็นหลายระดับสี

ต่อมาศิลปะการปักผ้าของชาวไทยค่อย ๆ เลือนหายไป เพราะความเจริญทางเทคโนโลยีและความนิยมใช้เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มแบบตะวันตก จนกระทั่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ รื้อฟื้นวิชาการปักชอยแบบไทยขึ้นมาใหม่ เนื่องจากทรงพบผ้าปักโบราณในพระบรมมหาราชวัง เป็นภาพเรือสุพรรณหงส์ปักด้วยไหมน้อย ทรงสอบถามถึงความเป็นมาของงานปักนี้จึงทรงทราบว่า การปักชอยแบบไทยเป็นฝีมือของช่างหลวงสมัย สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และยังมีข้าราชการฝ่ายในที่สามารถปักผ้าแบบโบราณได้ จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้คัดเลือกคุณข้าหลวงบางท่านไปเรียนวิชาปักผ้าจากข้าราชการฝ่ายใน เพื่อรักษาและสืบทอดวิชาปักผ้าฝีมือขึ้นเยี่ยมนี้ไว้ และทรงนำกลับมาสร้างงานและสร้างอาชีพให้ราษฎรที่ยากไร้ในชนบทห่างไกลได้มีโอกาสแสดงศักยภาพทางศิลปะและร่วมสร้างสรรค์งานศิลปะขั้นสูงตามแนวพระราชดำริให้ปรากฏ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เปิดสอนปักผ้าด้วยวิธีการปักชอยแบบไทยขึ้นเมื่อเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับ ณ พระตำหนักทักษิณราชินีนาถ จังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในภาคใต้ ทรงทราบว่าราษฎรส่วนใหญ่ยากจนเพราะมีเพียงอาชีพรับจ้างกรีดยางพาราเท่านั้น เมื่อกรีดยางเสร็จแล้วก็มีความว่างเหลืออีกมาก จึงมีพระราชดำริให้ราษฎรฝึกงานหัตถกรรมในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น การจักสานย่านลิเภา และกระจุต เป็นต้น ในขณะเดียวกันก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ฝึกหัดงานฝีมือปักผ้าด้วย เนื่องจากทรงสังเกตเห็นว่าสตรีไทยมุสลิมคลุมศีรษะด้วยผ้าฮิญาบ ปักเป็นลวดลายต่าง ๆ งดงามดี น่าจะมีพื้นฐานทางเย็บปักถักร้อยได้ คงจะเรียนรู้ขั้นตอนการปักผ้าได้ไม่ยากนัก

พุทธศักราช ๒๕๑๙ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงริเริ่มตั้งกลุ่มปักผ้าและส่งครูไปสอนเป็นครั้งแรกที่พระตำหนักทักษิณราชินีนาถ โดยมีพระราชเสาวนีย์ให้ท่านผู้หญิงณัฏฐรินทร์ บุญนาท นาคสนองพระโอรสจัดหาลายปักง่าย ๆ เช่น ลายดอกไม้เล็ก ๆ ให้ชาวบ้านจังหวัดนราธิวาสทดลองปักดู ทรงส่งคุณข้าหลวงที่เคยเรียนวิชาปักชอยแบบไทยโบราณไปสอนการปัก และพระราชทานอุปกรณ์การปักทุกอย่าง รวมทั้งทรงรับซื้อผลงานของทุกคนเพื่อเป็นกำลังใจและสร้างรายได้

นอกจากนั้น ระหว่างที่ประทับทรงงานในหมู่บ้าน มีพระราชดำรัสชวนให้ราษฎรมาเป็นสมาชิกปักผ้า เมื่อราษฎรเป็นสมาชิกแล้ว จะทรงเลือกการบ้านงานปักด้วยพระองค์เองพระราชทานเป็นการบ้าน หากเป็นสมาชิกใหม่จะได้รับการบ้านที่เป็นลายง่าย ๆ ก่อน เช่น ลายดอกไม้ขนาดเล็ก หรือลายสัตว์ง่าย ๆ ส่วนสมาชิกเก่าที่ฝีมือดีแล้ว จะได้รับการบ้านเป็นลายใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นกว่าเดิม นอกจากทอดพระเนตรระดับผลงานแล้ว ยังทรงพิจารณาสภาพจิตใจและครอบครัวเป็นหลัก มีเกร็ดเรื่องเล่าจากคุณหญิงกัติกา อ่วมสำอางค์ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลงานศิลปาชีพด้านผ้าปักเล่าว่า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชหฤทัยอ่อนโยนลึกซึ้งมาก จะทรงศึกษาประวัติของราษฎรผู้ทุกข์ยาก เจ็บป่วย ที่สมควรได้รับโอกาสอย่างละเอียดก่อนทุกคน แล้วจึงจะพระราชทานงานผ้าปักให้ทำ หากเป็นราษฎรที่มีความทุกข์ทางใจมาก ก็จะพระราชทานภาพที่สวยงามเพื่อจะได้ผ่อนคลายและมีความสุข เมื่อปักผ้าที่มีลวดลายและสีสันสวยงาม จากภาพธรรมชาติหรือวรรณคดีตอนที่บรรยายภาพได้งดงามประทับใจ รวมทั้งหลีกเลี่ยงภาพที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เพื่อจะได้ไม่มีข้อขัดข้องตามหลักศาสนามาบั่นทอนความสุขและความศรัทธาของแต่ละบุคคลด้วย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงทรงมีสมาชิกปักผ้าที่มีฝีมือพัฒนาขึ้นตามลำดับอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก ทำให้ราษฎรส่วนใหญ่มีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากนั้นจึงทรงขยายการสอนปักผ้าไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ต่อไป

ขั้นตอนการพระราชทานงานผ้าปัก

ในโอกาสเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับ ณ พระตำหนักต่าง ๆ ทุกครั้ง จะมีพระราชเสาวนีย์ให้เจ้าหน้าที่เตรียมการบ้านลายปักต่าง ๆ ให้มากพอสำหรับพระราชทานแก่ราษฎรในแต่ละภูมิภาคเนื่องจากจะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงงานในภูมิภาคต่าง ๆ เพียงปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น การบ้านงานผ้าปักในเบื้องต้นมักเป็นภาพเรื่องราวในวรรณคดี วิถีชีวิตไทย ภาพวิถีทัศนธรรมชาติ ภาพจิตรกรรมฝาผนังประเพณีไทย ภาพสัตว์และดอกไม้ไทย ๆ นานาชนิดที่ได้มาจากบัตรอวยพร ภาพถ่ายธรรมชาติ และขอเชิญภาพเขียนต้นแบบของจิตรกรผู้มีชื่อเสียง เช่น นายจักรพันธ์ โปษยกฤต นำมาคัดลอกแบบทำสำเนาภาพสีขนาดเท่าเดิมหรือใหญ่กว่าเดิม จากนั้นนำไปลอกลายเส้นลงบนกระดาษไขสำหรับนำไปติดผ้าที่จะปัก จัดสีเส้นด้ายให้เหมือนต้นแบบผ้าปัก นำมาจัดใส่ถุงพร้อมอุปกรณ์การปัก รวมเป็นการบ้าน ๑ ชุด จัดเรียงใส่กล่องพร้อมจะนำไปพระราชทาน

การพระราชทานการบ้านผ้าปักให้แก่สมาชิกแต่ละราย จะทรงอธิบายให้ทราบถึงที่มารายละเอียดของภาพ อันเป็นกุศโลบายในการสร้างแรงบันดาลใจให้ราษฎรแต่ละคนซาบซึ้งประทับใจ ในการสร้างผลงานผ้าปักที่จะทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายให้เสร็จสมบูรณ์ถูกต้องสวยงามตามพระราชเสาวนีย์ให้มากที่สุด ภาพปักการบ้านส่วนใหญ่จึงประณีตงดงาม แสดงพัฒนาการของสมาชิกปักผ้าที่ตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานด้วยหัวใจ จึงปรากฏเป็นผลงานศิลปะที่ยอดเยี่ยมแทบทั้งสิ้น

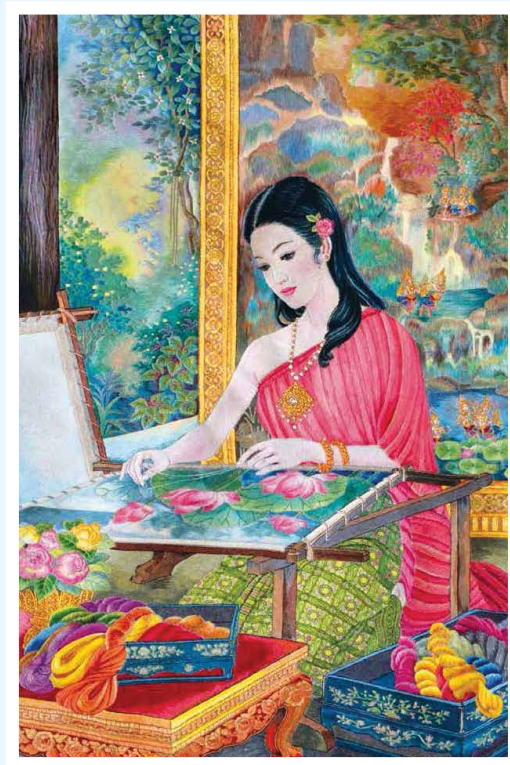
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ใส่พระราชหฤทัยในการเลือกภาพพระราชทานสมาชิกปักผ้าอย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกครั้ง นายวณา คำเนตร จิตรกรวาดภาพวรรณคดีจากแผนกจิตรกรรมต้นแบบภาพปัก ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เล่าว่า “...ตรัสถามประวัติทุกคนก่อนพระราชทานภาพให้ เช่น มีผู้นำครอบครัวไหม มีลูกกี่คน ทำงานอะไร หากภาพที่ทรงเลือกไว้ในใจไม่เหมาะสมกับคนคนนั้น หรืออาจทำให้เขาสะเทือนใจจะทรงเลือกภาพใหม่ เปลี่ยนพระราชทานให้ทันที จะสังเกตได้ว่าไม่มีภาพพุทธประวัติมากนัก เพราะเข้าพระทัยถึงคนที่ทำงานปักผ้าในภาคใต้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมุสลิม พระองค์ประสงค์ให้เขาทำงานด้วยความสบายใจ...”

เมื่อสมาชิกปักผ้าได้รับการบ้านไปแล้ว หากเป็นสมาชิกใหม่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะมีพระราชเสาวนีย์ให้เข้ามาเรียนปักผ้าที่อาคารโรงฝึกศิลปาชีพตามพระตำหนักต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน โดยมีครูสอนปักผ้าถ่ายทอดวิชาต่อกันมาโดยลำดับ จากรุ่นแรก คือ คุณข้าหลวงที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ไปเรียนวิชาปักผ้ามาจากข้าราชการฝ่ายใน แล้วโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มาสอนแม่บ้านนาวิกโยธิน ค่ายจุฬาภรณ์ จนสามารถเป็นครูช่วยสอนปักผ้าได้ นอกจากนั้น สมาชิกปักผ้าที่สามารถพัฒนาฝีมือดีขึ้นก็จะได้รับคัดเลือกให้มาเป็นครูประจำหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อช่วยสอนปักผ้าให้แก่สมาชิกรุ่นต่อไป โดยได้รับค่าตอบแทนการสอนเป็นประจำทุกเดือน

ส่วนสมาชิกเก่าที่ได้รับการบ้านแล้ว สามารถนำการบ้านกลับไปทำที่บ้านได้ หากมีปัญหาหรือข้อขัดข้องในการทำงานก็สามารถนำไปให้ครูที่ประจำในหมู่บ้านช่วยสอนเพิ่มเติมได้

สมาชิกปักผ้าที่มีฝีมือพัฒนาดีขึ้นเป็นลำดับนั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะมีพระราชเสาวนีย์ให้ลองเปลี่ยนมาฝึกหัดปักผ้าด้วยไหมน้อย ซึ่งเป็นไหมเส้นเล็กละเอียดที่ได้มาจากการสาวไหมจากรังไหมเป็นครั้งสุดท้าย แทนการใช้เส้นด้าย และยังทรงจัดส่งสมาชิกศิลปาชีพทอผ้าไหมที่มีความชำนาญขึ้นครูจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาสอนวิธีการย้อมสีไหมน้อยให้ได้สีอ่อนสีแก่ตามความต้องการ นับเป็นพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกลที่นอกจากจะทรงสอนให้ราษฎรมืออาชีพและมีวิชาติดตัวแล้ว ยังทรงสอนให้มีพัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการของแต่ละบุคคลด้วยไหมน้อยที่นำมาปักบนผ้านั้นจะทำให้ได้ผลงานผ้าปักที่เรียบเนียนละเอียดงดงาม นุ่มนวล มีความสวยงามกลมกลืนเหมือนต้นแบบมากกว่าปักด้วยเส้นด้ายทั่วไป

พัฒนาการของงานปักผ้า

หลังจากที่ทรงส่งเสริมงานปักผ้ามาได้ระยะหนึ่ง ประกอบกับทรงตรวจผลงานของสมาชิกปักผ้าด้วยพระองค์เองเสมอมา ทรงชมเชยและพระราชทานรางวัลเป็นกำลังใจให้แก่สมาชิกปักผ้ามาโดยตลอด จนทรงเห็นว่าสมาชิกปักผ้าที่มีฝีมือดีจำนวนมากขึ้น นอกจากนั้นสมาชิกส่วนใหญ่ยังมีความตั้งใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีคุณภาพ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจึงมีพระราชประสงค์สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่สมาชิกปักผ้าให้เกิดความภาคภูมิใจในฝีมือ ตลอดจนกระตุ้นเตือนสมาชิกปักผ้าให้เกิดการพัฒนาฝีมือปักผ้าให้ดียิ่งขึ้นต่อไป จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้จัดการประกวดผลิตภัณฑ์ปักขึ้นเป็นครั้งแรกที่บริเวณศาลากาญจนาภิเษก ทักษิณราชินีเวสต์ จังหวัดนราธิวาส เมื่อเดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๐ การประกวดรอบแรกมีการคัดเลือกภาพปักที่ส่งเข้ามาประกวดทั้งหมด โดยคณะกรรมการคัดเลือกภาพก่อน แล้วจึงนำภาพที่ได้รับการคัดเลือกส่งถวายทอดพระเนตร เพื่อทรงคัดเลือกภาพปักที่สวยงามที่สุด และรองลงมาตามลำดับด้วยพระองค์เอง

การจัดประกวดคงจัดเป็นประจำทุกปีที่เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน นับเป็นการพระราชทานกำลังใจที่ดีที่สุด เป็นการรวบรวมผลงานและรายชื่อสมาชิกปักผ้าที่มีฝีมือดีเก็บไว้เป็นครูสอนให้แก่สมาชิกปักผ้ารุ่นต่อไปด้วย

พุทธศักราช ๒๕๔๔ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริว่า ฝีมือปักผ้าของสมาชิกดีขึ้นมาก และมีสมาชิกปักผ้ามากขึ้น การเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปทรงเยี่ยมราษฎรและทรงงานทั่วประเทศนั้น จำเป็นต้องใช้ภาพต้นแบบจำนวนมาก ทำให้การหาภาพต้นแบบด้วยวิธีเดิมไม่สามารถรองรับการใช้งานได้ สมควรที่จะมีผู้ออกแบบงานปักผ้าของมูลนิธิเองโดยเฉพาะ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งแผนกจิตรกรรมต้นแบบผ้าปักของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ ขึ้น ภายในสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต โดยรับผู้สำเร็จการศึกษาด้านศิลปะมาร่วมกันสร้างสรรค์ภาพต้นแบบสำหรับงานปักผ้าตามพระราชดำริ ทำให้มีภาพต้นแบบมากขึ้น ซึ่งภาพส่วนใหญ่เป็นภาพธรรมชาติ ภาพป่า ภาพสัตว์ป่า ภาพดอกไม้ โดยเฉพาะภาพดอกบัวและภาพจากวรรณคดีไทยเรื่องต่าง ๆ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำรัสแก่จิตรกรผู้วาดภาพว่า นอกจากภาพจะต้องสวยแล้ว จะต้องมีความถูกต้อง ดังนั้นจิตรกรทุกคนจึงต้องอ่านเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจวรรณคดีแต่ละเรื่อง ศึกษาค้นคว้าข้อมูลรายละเอียดให้มากที่สุดก่อน จึงจะสามารถจินตนาการถ่ายทอดบุคลิกลักษณะของตัวละครให้ออกมาเป็นภาพที่งดงามชวนฝัน อันจะสร้างความสุขใจให้แก่ผู้ชมได้อย่างสมบูรณ์

ผลงานผ้าปักร่วมสมัย

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้รื้อฟื้นงานปักชอยแบบไทยขึ้นใหม่ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๑๙ เป็นต้นมาจวบจนปัจจุบัน นับรวมเวลากว่า ๓๕ ปี ด้วยพระวิริยอุตสาหะอย่างยิ่งยวด ทรงเริ่มจากงานง่าย ๆ เพื่อสร้างรายได้และสร้างความสุขจากการใช้สมาธิในการสร้างสรรค์ผลงานให้แก่สมาชิกปักผ้าผู้ทุกข์ยากในชนบทห่างไกลได้พัฒนาตนเองให้พ้นจากความทุกข์ยาก และมีฝีมือเชี่ยวชาญสามารถถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่นได้โดยไม่ขาดสาย นอกจากนั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงสอนคนไทยให้รู้จักฝึกกำลังสร้างสรรค์ผลงานเป็นกลุ่มจนปรากฏเป็นผลงานปักผ้าขนาดใหญ่ถึง ๒ x ๓ เมตร ชื่อชุด “ป่าต้นน้ำลำธาร” เป็นภาพที่เกิดจากพระราชปณิธานในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ว่า “พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า...” ซึ่งมีความงดงามไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาพจิตรกรรมต้นแบบเลย ภาพปักจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตอนนางลอย ก็เป็นภาพใหญ่ขนาด ๒.๔๐ x ๑.๙๒ เมตร ที่สมาชิกปักผ้าช่วยกันสร้างสรรค์เพื่อให้เสร็จสมบูรณ์ตามภาพจิตรกรรมต้นแบบด้วยเช่นกัน ภาพขนาดใหญ่แต่ละชุดมีฝีมือสม่ำเสมอทั่วทั้งภาพไม่อาจหาความแตกต่างระหว่างฝีมือได้เลย

พระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เกี่ยวกับการปักผ้านั้นไม่เพียงต้องพระราชประสงค์ให้เป็นอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวที่ลำบากยากจนเท่านั้น แต่งานปักที่เป็นผลงานของชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น ม้ง ลีซอ กะเหรี่ยง อาข่า เย้า และมูเซอ ซึ่งแต่เดิมเคยปักผ้าตามแบบของตนอยู่แล้วก็มีพระราชดำริให้ทดลองหัดปักชอยแบบไทยบ้าง โดยต้องไม่ละทิ้งงานปักผ้าแบบดั้งเดิมของตน ทรงส่งเสริมงานเย็บและปักผ้าของชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ เพราะประทับพระราชหฤทัยในความคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์งานแต่ละชิ้นด้วยความตั้งใจ แม้เพียงเพื่อใช้งานเองก็ตาม ทรงรับซื้อไว้เพื่อพระราชทานกำลังใจให้ชาวเขาสร้างผลงานสวยงามเหล่านั้นเพิ่มขึ้น แล้วทรงนำมาตัดเย็บเป็นฉลองพระองค์ให้เป็นแบบอย่างการใช้ผ้าชาวเขาในสังคม ชาวไทยภูเขาจะได้มีพลังในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อสืบสานมรดกวัฒนธรรมของบรรพบุรุษต่อไป

นับได้ว่างานปักผ้าของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ นอกจากการสร้างรายได้แล้ว ยังสร้างโอกาสแก่ผู้ยากไร้ด้วย ดังที่ นางเตือนใจ วนิ ให้สัมภาษณ์ว่า “เป็นสมาชิกปักผ้าได้ ๓ ปี ก็ได้เป็นครู... พอมาทำงานปักผ้าได้เป็นนายตัวเองได้ปักผ้าคือได้ใกล้ชิดพระองค์ท่าน ตอนนี้เป็นครูสอนปักผ้าก็ยังภูมิใจไปสอนปักผ้าก็พาลูกไปเล่นด้วยได้...”

การสร้างสรรค์ปักผ้าแบบต่าง ๆ ไม่เพียงแต่จะสร้างขวัญและกำลังใจให้สมาชิกผ้าปักศิลปาชีพฯ ทั่วประเทศ ภาคภูมิใจในผลงานของตนเองเท่านั้น ยังส่งผลสะท้อนให้เห็นถึงพระวิสัยทัศน์และพระราชศรัทธาในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่มีต่อชาวไทยว่า มีสายเลือดทางศิลปะสืบมาแต่บรรพบุรุษ ประกอบกับพระวิริยอุตสาหะอย่างไม่ย่อท้อในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อันยาวนานกว่า ๓๐ ปี ทำให้ชาวไทยสามารถฟื้นฟูงานศิลปหัตถกรรมที่เกือบสูญไปจากแผ่นดินให้กลับฟื้นคืนมาเป็นมรดกภูมิปัญญาอันทรงคุณค่า สร้างเกียรติประวัติของชาติ ด้วยสายพระเนตรที่ทรงเล็งเห็นการณ์ไกลและพระวิริยอุตสาหะอย่างยิ่งยวด ดังมีบทกลอนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ร้อยกรอง โดย คุณหญิงอุไรวรรณ สวัสดิ์ศานต์ ถ่ายทอดสายใยแห่งความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจอันลึกซึ้งระหว่างสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กับราษฎรไทยไว้อย่างเหนียวแน่น ความว่า

ธ ทรงจับมือไทยให้สนเข็ม

เนรมิตภาพผืนวรรณคดี

จิตที่จรดกำหนดไหมจิงไรทุกข์

เป็นภาพปักแห่งศิลปินโดยวิญญาน

แต่มีไหมเต็มละเอียดยิบหลายสิบสี

ประเพณี วัฒนธรรม และตำนาน

บอกความสุขด้วยเรื่องราวของชาวบ้าน

ซึ่งเล่าขานพระเมตตาตราบนานัปการ 🌸

โครงการทุนการศึกษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และการดูแล พัฒนาศักยภาพนักเรียนภายใต้โครงการทุนการศึกษาฯ

๑. ความเป็นมาของโครงการทุนการศึกษาฯ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการทุนการศึกษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๒ ด้วยพระราชปณิธานที่มุ่งสร้างความรู้ สร้างโอกาส แก่เยาวชนไทยที่มีฐานะยากจนยากลำบาก แต่มีความประพฤติดี มีความสามารถในการศึกษา ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา ที่มั่นคงต่อเนื่องในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตามความสามารถของแต่ละคน ต่อมาในปี ๒๕๕๓ มีพระราชดำริให้จัดตั้งมูลนิธิทุนการศึกษาพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (ม.ท.ศ.) ขึ้น โดยพระองค์ทรงเป็นองค์ประธานกรรมการ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำโครงการทุนการศึกษา มาอยู่ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิทุนการศึกษาฯ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

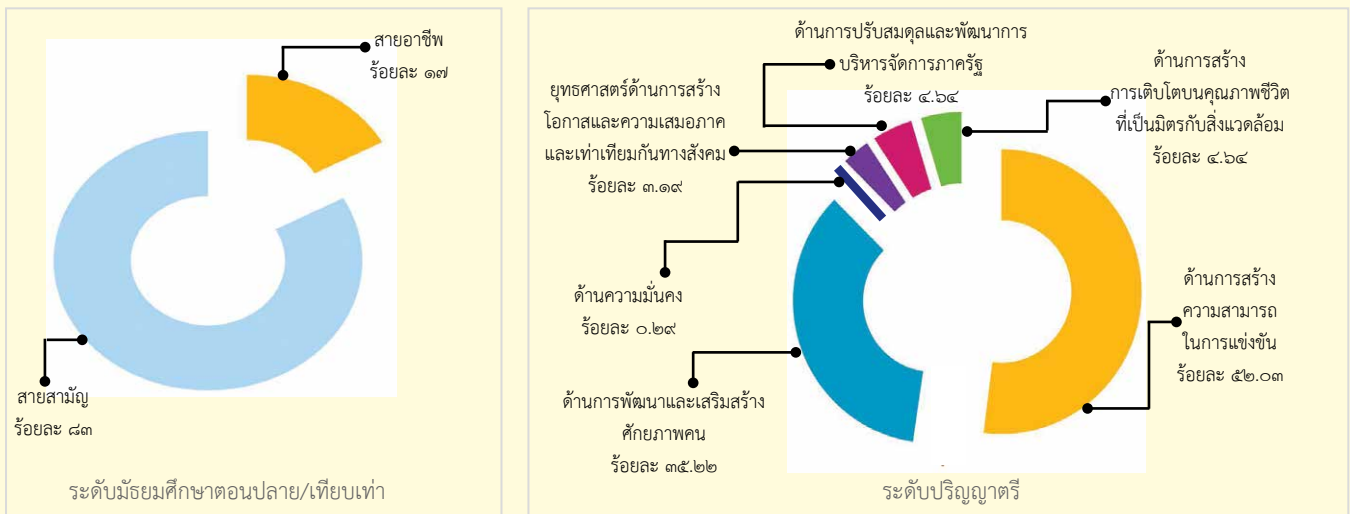
เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเด็กยากจนที่เรียนดี ประพฤติดี มีคุณธรรม ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ให้ได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และศึกษาต่อเนื่องไปจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีทักษะความสามารถพัฒนาตนเอง ตลอดจนยกระดับความสามารถในการประกอบอาชีพ อันจะนำไปสู่ การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน โดยแบ่งเป็นจังหวัดละ ๒ คน (ชาย ๑ คน/หญิง ๑ คน) ที่มีผลการเรียนในช่วง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ และมาจากครอบครัวที่มีรายได้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

๓. เจาะใจและหลักเกณฑ์ในการพระราชทานทุน

การดำเนินงานโครงการทุนการศึกษาฯ ไม่ใช้วิธีการประกาศรับสมัคร และไม่มีการสอบแข่งขัน แต่จะดำเนินการ โดยการแสวงหา คัดเลือก คัดสรร และกลั่นกรองจนได้ผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ารับพระราชทานทุนการศึกษา โดยที่ การดำเนินงานโครงการทุนการศึกษาฯ มีกลไกคณะกรรมการมูลนิธิฯ กำกับดูแลและดัดนโยบาย และคณะกรรมการบริหาร จัดการทุนพระราชทาน กำกับการบริหารดำเนินงานโครงการทุนการศึกษาฯ และมีคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ช่วยขับเคลื่อน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือจากกลไกคณะกรรมการระดับจังหวัดทุกจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

๔. ผลการดำเนินงานโครงการทุนการศึกษา ปี ๒๕๕๙

นับแต่เริ่มโครงการทุนการศึกษา จนถึงปัจจุบัน (ปีการศึกษา ๒๕๕๒-๒๕๕๙) มีนักเรียนได้รับทุนการศึกษาพระราชทานจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน ๘ รุ่น รวม ๑,๒๓๐ คน คิดเป็นเงินทุนพระราชทานรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๕๒ ล้านบาท ทั้งนี้ โดยมีนักเรียนที่คงสถานะอยู่ในโครงการทุนการศึกษา รวม ๑,๑๕๖ คน จำแนกระดับการศึกษาและสาขาต่าง ๆ ประกอบด้วย **ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** (รุ่นที่ ๖-๘) รวม ๔๕๙ คน ซึ่งกำลังเรียนต่อในสายสามัญสัดส่วนร้อยละ ๘๓ และสายอาชีพสัดส่วนร้อยละ ๑๗ และ**ระดับปริญญาตรี** (รุ่นที่ ๑-๕) รวม ๖๙๐ คน ซึ่งเรียนในสาขาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านความมั่นคงร้อยละ ๐.๒๙ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันร้อยละ ๕๒.๐๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนร้อยละ ๓๕.๒๒ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคมร้อยละ ๓.๑๙ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมร้อยละ ๔.๖๔ และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐร้อยละ ๔.๖๔

๕. การดูแลและพัฒนาศักยภาพนักเรียน ภายใต้โครงการทุนการศึกษา

เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการทุนการศึกษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบให้สนับสนุนงบประมาณแก่มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีละ ๑๐ ล้านบาท โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๕ ตามข้อเสนอของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยอุดหนุนผ่านสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในการดูแลพัฒนาศักยภาพนักเรียนทุนพระราชทานในโครงการทุนการศึกษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถด้านการศึกษาและการเรียนรู้ การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิต สร้างเครือข่ายกิจกรรมที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลนักเรียนทุนฯ และการสนับสนุนการดำเนินการคัดเลือก คัดสรร ตลอดจนการติดตามนักเรียนในโครงการทุนการศึกษา พร้อมกันนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดตั้งกลุ่มงานดูแลและพัฒนาศักยภาพนักเรียนทุนฯ ขึ้น เพื่อร่วมปฏิบัติการกิจดังกล่าว ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยในปี ๒๕๕๙ มีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๕.๑ การพัฒนาทักษะความสามารถด้านการศึกษาและการเรียนรู้

๕.๑.๑ กิจกรรมฝึกปฏิบัติงานจิตอาสา ณ โรงพยาบาลศิริราชและโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นปีที่ ๓ โดยมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้คัดเลือกคัดสรรนักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๕-๗ ที่เรียนสายวิทยาศาสตร์และมีผลการเรียนดีมากถึงดีเยี่ยม มีความประพฤติดีและมีความสนใจหรือมีแนวโน้มอยากศึกษาต่อทางด้านแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน ๒๖ คน โดยแบ่งฝึกปฏิบัติงาน ณ โรงพยาบาลศิริราช จำนวน ๑๓ คน และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย จำนวน ๑๓ คน ในระหว่างวันที่ ๒๐ มีนาคม-๒ เมษายน ๒๕๕๙

๕.๑.๒ กิจกรรมฝึกปฏิบัติงานเพื่อหาประสบการณ์และหารายได้พิเศษในระหว่างปิดภาคเรียน
ให้นักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๑-๗ ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นปีที่ ๒ ในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม ๒๕๕๙ โดยดำเนินการให้นักเรียนทุนฯ ได้เข้ารับการฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จำนวน ๔ คน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการทุนการศึกษาฯ จำนวน ๖ คน อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๘ คน และบริษัท ทูร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓ คน

๕.๑.๓ กิจกรรมศึกษาดูงานด้านการผลิตการเกษตรในระบบปลอดภัยและมาตรฐานคุณภาพ
ณ เครือรัฐออสเตรเลีย โดยคัดเลือกคัดสรรนักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๒-๕ จำนวน ๒๐ คน ที่มีผลการเรียนดีมาจนถึงดีเยี่ยม มีความประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นแกนนำนักเรียนทุนฯ มีจิตอาสาในการช่วยงานโครงการทุนการศึกษาฯ และเครือข่ายนักเรียนทุนฯ อย่างต่อเนื่อง เป็นตัวแทนของนักเรียนทุนฯ ร่วมเดินทางไปกับตัวแทนเกษตรกรของมูลนิธิโครงการหลวง ศึกษาดูงานด้านการผลิตการเกษตรในระบบปลอดภัยและมาตรฐานคุณภาพ ณ รัฐควีนส์แลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย ในระหว่างวันที่ ๓๑ พฤษภาคม-๖ มิถุนายน ๒๕๕๙

๕.๒ การสร้างความตระหนัก รู้สำนึก และแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และการบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา

๕.๒.๑ กิจกรรมร่วมเฝ้าฯ รับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในโอกาสเสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงเปลี่ยนเครื่องทรงถวายพระพุทธรูปมหามณีรัตน์ปฏิมากร โดยการนำตัวแทนนักเรียนทุนฯ เข้าร่วมเฝ้าฯ รับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร รวม ๓ ครั้ง ๆ ละ ๒๕ คน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙

๕.๒.๒ กิจกรรมร่วมลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง โดยการนำตัวแทนนักเรียนทุนฯ เข้าร่วมกิจกรรม ๒ ครั้ง ๆ ละ ๒๕ คน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙

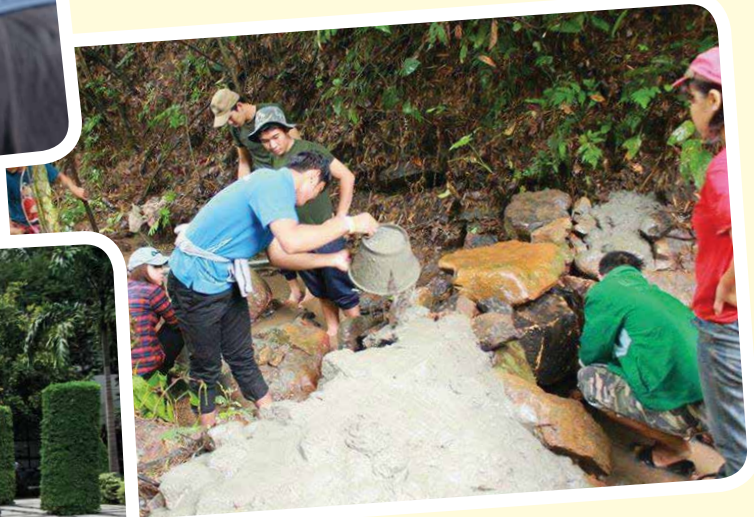
๕.๒.๓ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ณ สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค ๒ โดยนำนักเรียนทุนฯ เข้าร่วมทำกิจกรรม ๒ ครั้ง ๆ ละ ๒๕ คน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙

๕.๓ การสนับสนุนกระบวนการคัดเลือก คัดสรร นักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ารับพระราชทานทุนการศึกษา รุ่นที่ ๘ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ โดยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์นักเรียนที่มีคุณสมบัติ ซึ่งผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด รวม ๑๔๔ คน ในพื้นที่ ๒๔ จังหวัด สำหรับอีก ๕๒ จังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรับผิดชอบดำเนินการ

๕.๔ การติดตามดูแลนักเรียนทุนพระราชทานในโครงการทุนการศึกษา

๕.๔.๑ การประชุมติดตามผลการเรียนของนักเรียนทุนระดับภูมิภาค เพื่อติดตามผลการเรียน ความประพฤติ การใช้เงินทุน ตลอดจนรับฟังปัญหาอุปสรรคด้านการเรียน การใช้ชีวิต และการทำงานเครือข่ายนักเรียนทุนฯ รวม ๕ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	พื้นที่	นักเรียนที่เข้าร่วม (คน)
๑	๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙	ภาคเหนือตอนล่าง : จังหวัดพิษณุโลก	๒๘
๒	๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดขอนแก่น	๓๓
๓	๖ มีนาคม ๒๕๕๙	ภาคกลาง : กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	๕๑
๔	๙ มีนาคม ๒๕๕๙	ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงใหม่	๒๒
๕	๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙	ภาคตะวันออก : จังหวัดชลบุรี	๒๔

๕.๔.๒ การประชุมปัจฉิมนิเทศนักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๑ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อติดตามผลการเรียนนักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๒-๔ และการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอนน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน ในระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ เมษายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมปรีชาพาเลซ กรุงเทพมหานคร มีนักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๑-๔ เข้าร่วมประชุมฯ จำนวน ๔๐๐ คน นอกจากนี้ ยังได้นำนักเรียนทุนฯ เข้าพบและรับฟังโอวาทจากนายกรัชมณตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พร้อมทั้งจัดแสดงนิทรรศการโครงการทุนการศึกษา ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘

๕.๔.๓ การลงพื้นที่ติดตามอาการเจ็บป่วยและเยี่ยมไข้นักเรียนทุนฯ

๕.๔.๓.๑ กรณีนางสาววิไลลักษณ์ ปงผางสกุล นักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๔ จังหวัดลำพูน ซึ่งป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวเฉียบพลัน ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับเป็นคนไข้ในพระราชานุเคราะห์ ณ โรงพยาบาลมหาสารคามศรีเชียงใหม่ อย่างไรก็ดี นางสาววิไลลักษณ์ฯ ได้เสียชีวิตลง เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๙

๕.๔.๓.๒ กรณีนางสาวสุวิภา ชาญศรี นักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๒ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีปัญหาการเจ็บป่วย ตัวชืด และเคยมีประวัติการป่วยเป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวในวัยเด็กได้ประสานนำตัวนักเรียนเข้าตรวจวินิจฉัยโรคอย่างละเอียด ณ โรงพยาบาลศิริราช เพื่อวางแผนการรักษาโรคอย่างเป็นระบบ ซึ่งพบว่านักเรียนป่วยเป็นวัณโรคและไทรอยด์ร่วมด้วย

๕.๕ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลนักเรียนทุนฯ และโครงการทุนการศึกษา โดยการนำเข้าข้อมูลรายงานผลการเรียน ความประพฤติ การใช้จ่ายเงินของนักเรียนทุนฯ ทุกรุ่นประจำภาคเรียนและปีการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน การดูแลบำรุงรักษาระบบให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เป็นระบบ ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารองค์ความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียนทุนฯ 🌈

โอวาทจาก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในโอกาสนักเรียนทุนพระราชทาน ในโครงการทุนการศึกษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เข้าพบ

โดย กลุ่มงานดูแลและพัฒนาศักยภาพนักเรียนทุนฯ
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ นักเรียนทุนฯ รุ่นที่ ๑-๔ ได้มีโอกาสดำเนินการและรับฟังโอวาทจาก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

นักเรียนทุนฯ ทุกคนต้องเป็นคนจิตใจดี มีความรู้ คิดเป็น

นักเรียนทุนฯ ทุกคน เปรียบเหมือนลูกหลานที่จะพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต จากการเดินทางนิเทศการมีการบรรยายเกี่ยวกับการไปศึกษาทำงานในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าประเทศของเรามีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาที่จิตใจ การพัฒนาความรู้ของเรา เราต้องคิดให้เป็น เอาเยี่ยงอย่างที่ดีจากเขา เราต้องพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองได้รับ พึงพอใจในทุนพระราชทาน เพราะยังมีอีกหลายคนที่ไม่ได้รับโอกาสนี้

ความคาดหวังในอนาคต คาดว่าในวันข้างหน้า ประเทศของเราจะหลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง ไปสู่ประเทศที่มีรายได้ระดับสูง อย่างไรก็ตาม ตอนนั้นคนในประเทศยังติดกับดักอยู่สองอย่าง คือ กับดักทางความคิดและกับดักความขัดแย้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เราต้องแก้ไขให้ได้ยากกว่า สิ่งแรกที่เราควรทำคือการเป็นคนที่มีคุณค่าของประเทศ เราต้องสร้างทายาทของเราต่อไปในวันข้างหน้าตามยุทธศาสตร์ชาติที่วางไว้ ๒๐ ปีข้างหน้า โดยมี ๖ ยุทธศาสตร์ เช่น ด้านการพัฒนาท้องถิ่น

“นักเรียนทุนฯ ทุกคนต้องเป็นคนที่มีจิตใจดี มีความรู้ คิดเป็น”

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการบริหารงาน ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการองค์กร เราจะมีเด็กรุ่นใหม่ที่ยังไม่เคยมาแต่จะเกิดใน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ซึ่งในช่วงดังกล่าวจะเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษา อย่างเต็มรูปแบบ และนับต่อไปอีก ๒๐ ปี จึงจะได้เด็กรุ่นใหม่ขึ้นมา เราจะมีรุ่นน้อง ดังนั้น สิ่งที่เราต้องทำ คือ ต้องเตรียมตัวเข้าร่วม การปฏิรูปการศึกษา

จากพระราชปณิธานที่มุ่งมั่นของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร คือ ให้ทุกคนมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพ โอกาสทุกคนมีไม่เท่ากันเราต้องคำนึงถึงโอกาส คนที่มีโอกาสน้อยกว่า ต้องชวนเขาเรียนรู้ พยายาม ต้องตั้งความหวังของชีวิตให้ได้อย่างน้อย ๔ ประการ คือ (๑) เราต้องเป็นคนดีของสังคม (๒) เราจะช่วยเหลือ ประเทศชาติได้อย่างไร (๓) เราจะดูแลพ่อแม่ได้อย่างไร และ (๔) เราจะสร้างครอบครัวได้อย่างไร เราต้องทำความดีในกระบวนการ ตามนี้ ถ้าเราสามารถสร้างเด็กดีที่สามารถเป็นแกนให้มียู่ในทุกภาค ประเทศก็จะเกิดความเข้มแข็ง

การพัฒนาที่สำคัญคือการสร้างความเข้มแข็งและขีดความสามารถ ของประเทศ ตลอดจนการพัฒนาที่จะนำไปสู่สะเต็มศึกษา (STEM: Science Technology Engineering and Mathematics Education)

แนวทางการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถ บูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กระบวนการทางวิศวกรรม และคณิตศาสตร์ ไปใช้ในการเชื่อมโยงและแก้ปัญหาในชีวิตจริง และ

ประกอบอาชีพในอนาคต โดยการพัฒนากระบวนการหรือผลผลิตใหม่ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

ประเทศไทยต้องมีแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ การสร้างความเข้มแข็ง การเพิ่มขีดความสามารถ เราต้องสร้างแกนของ ทุกภาคให้เจริญเติบโตให้ได้ โดยต้องเริ่มจากตัวเอง และขยายไป ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ธุรกิจ บริการ และการบริหารราชการต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละภาคจะมีความแตกต่างกัน ถ้านักเรียนทุน ม.ท.ศ. มีการอบรมไปในทิศทางเดียวกันก็จะมีพัฒนาการขับเคลื่อน ทุกภูมิภาค คนที่เกิดในพื้นที่ต้องรักแผ่นดินเกิด ต้องทำเมืองเล็กให้เป็น เมืองใหญ่ เราจะต้องเข้าสู่การพัฒนาที่นำไปสู่ STEM ซึ่งเป็นรากฐาน ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เพราะประเทศของเราแย่งขาด การวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ แต่จะหนักไปทางสังคม STEM จึงมีความสำคัญ นักเรียนที่เรียนสายวิทยาศาสตร์และสายอาชีวะนั้นก็สามารถเข้าศึกษา ต่อในมหาวิทยาลัยได้ แต่ต้องรู้ก่อนว่ารัฐบาลมีความต้องการอะไร รัฐบาล ต้องการคนที่จบจาก STEM เราต้องมีเป้าหมายในการเรียน ต้องดู ความต้องการของตลาด ส่วนใหญ่จะทำงานไม่ตรงกับสิ่งที่เรียนมา เด็กวางเป้าหมายในชีวิตไม่เป็น เรียบเรียงไม่เป็น ถ้าเด็กเรียบเรียงไม่เป็น แสดงว่าการสอนยังมีปัญหาอยู่ ทุกวันนี้เด็กจะเรียนไปเพื่อสอบ แต่สิ่งที่จะอยู่กับเราไปตลอดชีวิตคือ การเรียนรู้ บางวิชาเป็นการเรียนรู้ ถ้าอันไหนเป็นวิชาการก็ให้นำไปพัฒนาตัวเอง อยากฝากว่านอกจาก การเพิ่มความสามารถในตัวเองแล้ว จะต้องเพิ่มในด้านอื่นด้วยไม่ว่าจะเป็น ด้านจิตสาธารณะ หรือการพัฒนาตนเองด้วยการไปศึกษาดูงานต่างประเทศ

เราไปศึกษาดูงานต่างประเทศจะเห็นความแตกต่าง เมื่อเห็นความแตกต่างแล้วต้องคิดประยุกต์นำกลับมาพัฒนาประเทศของเราให้ก้าวหน้า

นักเรียนทุนฯ ถือเป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ขอให้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิต และการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

เราต้องทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ถูก คือ เราทำอะไรให้รู้ให้ลึก รู้ให้จริง ให้รู้ว่าใส่ของมันเป็นอะไร อย่างรู้แต่เพียงภายนอก หรือชั้นกระพี้ คือ รู้อะไรให้รู้จริง ๆ รู้ให้ถึงแก่น สิ่งไหนที่ยังไม่รู้ก็ไม่เป็นไร เราสามารถถาม สามารถค้นคว้าจากแหล่งอื่น ๆ ได้ คนเราจะต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ใช่เพียงแค่เรียนจบตามหลักสูตรแล้วก็เสร็จไป สิ่งที่เราบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นห่วง ณ เวลานี้ คือ ความมั่นคงของประเทศ ซึ่งความมั่นคงของประเทศเราจะเป็นบ่อเกิดของเศรษฐกิจสังคม และการต่างประเทศ นอกจากการศึกษาเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วเราทุกคนต้องเป็นคนดี คนดีคือคนที่มีความดี มีศีล มีธรรมะ อะไรที่คิดว่าดีเราก็กทำ อันไหนที่ไม่ดีก็ไม่ทำ ดีก็ทำ ไม่ดีก็ไม่ทำ ความเป็นคนดีมีแค่นี้ ในวันนี้พวกเราทุกคนจะต้องเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนในส่วนของภูมิภาคต่าง ๆ โดยสิ่งที่เราทุกคนต้องพัฒนา คือการพัฒนา ด้านทักษะความรู้ ความสามารถที่นอกเหนือจากในหนังสือ หรือจากตำราที่ไม่ได้มีบอกไว้

ในการใช้ชีวิตทุกคนต้องมีเป้าหมายในชีวิต เป้าหมาย คือ สิ่งที่เป็นแรงกระตุ้นเป็นแรงผลักดัน เป้าหมายของชีวิตเป็นสิ่งที่สำคัญ

ที่เราต้องตั้งเป้าหมายในชีวิตไว้ เราต้องวางเป้าหมายไว้เป็นขั้น ๆ เป็นตอน ๆ ว่าในแต่ละปีเราจะพัฒนาตัวเองอย่างไรบ้าง สิ่งที่ยากฝักมี ๒ ประเด็น คือ (๑) การสร้างกระบวนการคิดที่เป็นกระบวนการคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองอะไรให้กว้าง ๆ และ (๒) อ่านหนังสือให้มาก ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสืออะไรขอให้อ่าน อ่านเพื่อให้ได้ประโยชน์ ได้สาระจากการอ่านนั้น ๆ ซึ่งการอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่คนไทยขาดอยู่ ปัจจุบันสิ่งที่ทุกคนต้องระลึกถึงเสมอคือมีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ในเรื่องที่เราองค์พระราชทานโอกาสทางการศึกษา พระราชทานทุนการศึกษาให้ ดังนั้น ทุกคนต้องสนองพระราชปณิธานของพระองค์

ความคาดหวังสูงสุด คือ ขอให้นักเรียนทุนฯ ทุกคนทำความดีเป็นคนดี มีความประพฤติดี จากสิ่งที่นักเรียนทุนได้ทำมา ในส่วนกิจกรรมต่าง ๆ เราต้องขยายออกเป็นเครือข่าย จาก ๑ คน สู่ ๑,๐๐๐ คน สู่ ๑๐,๐๐๐ คน เราต้องทำให้พระองค์ท่านมีความสุข มีความสบายพระราชหฤทัย โดยไม่ควรละทิ้งความเป็นไทย แต่ควรปรับสิ่งใหม่มาใช้กับสิ่งเดิมที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับยุคสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ พวกเราต้องเป็นคนที่ดี ทำดี คิดดี คิดได้ และคิดเป็น

สุดท้ายนี้ ขอเป็นกำลังใจให้กับทุกคน ขอให้พวกเราช่วยดูแลซึ่งกันและกัน เพื่อนดูแลเพื่อน พี่ดูแลน้อง ขอให้ทุกคนตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ในสิ่งที่พวกเรามุ่งหวังตั้งใจไว้ เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป 🌈

เครื่องมือทางการคลังที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ

โดย ญัฐจารี อนันตศิลป์
ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ผ่านมาการใช้จ่ายภาครัฐที่นำมาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศจะสามารถดำเนินการโดยผ่านเครื่องมือทางการคลังต่าง ๆ เช่น งบประมาณรายจ่ายแผ่นดินประจำปี เงินกู้ เงินนอกงบประมาณ กิจกรรมกึ่งการคลัง (Quasi-fiscal Activity) การใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินเป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการโดยการตราเป็นกฎหมาย และเมื่อประกาศใช้แล้วรัฐบาลจะต้องดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/ผลผลิต/โครงการ/รายการ และวงเงินที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

อย่างไรก็ดี หลังจากที่ถูกกฎหมายงบประมาณประกาศใช้แล้ว ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ กรณีที่สถานการณ์ของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไป วงเงินงบประมาณที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามกฎหมายงบประมาณที่ประกาศใช้แล้วอาจจะไม่เพียงพอหรือไม่สามารถรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในกรณีที่รัฐบาลใหม่เข้ามาบริหารประเทศหลังจากงบประมาณถูกประกาศใช้เป็นกฎหมาย พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดอำนาจและรูปแบบการบริหารการใช้จ่ายเงินแผ่นดินเอาไว้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว นอกจากนี้ พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ เป็นเครื่องมือทางการคลังอีกอันหนึ่งซึ่งมีความใกล้ชิดกับกฎหมายวิธีการงบประมาณ ที่จะช่วยให้รัฐบาลสามารถนำเงินคงคลังมาใช้จ่ายในการบริหารราชการแผ่นดินได้อีกทางหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขบางประการได้เช่นกัน

รัฐบาลที่บริหารประเทศในแต่ละช่วงเวลาจึงสามารถเลือกใช้เครื่องมือทางการงบประมาณภายใต้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้จ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติโอนงบประมาณพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ (รายการใหม่) ระหว่างปีงบประมาณ การใช้จ่ายเงินคงคลัง การใช้จ่ายมาตรการ/กิจกรรมกึ่งการคลัง อย่างไรก็ตาม เครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้ มีจุดเด่นและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน รวมทั้งในการนำเครื่องมือมาใช้ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ระยะเวลา ภาระทางการคลัง รวมถึงหลักการของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากเรื่องที่เกี่ยวข้องการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณของประเทศ ซึ่งมีบริบทรูปแบบที่หลากหลายดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้น ในบทบาทการปฏิบัติงานของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่จะต้องกลั่นกรองเรื่องที่น่าเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีจึงต้องมีความเข้าใจเครื่องมือต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งจะช่วยทำให้การปฏิบัติงานของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในส่วนการพิจารณาเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงเป็นการรวบรวมเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับด้านการงบประมาณทั้งหมดให้แก่รัฐบาลซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศด้วย

เครื่องมือทางการคลัง ๘ ประเภทที่ใช้ในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ เฉพาะในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปีสามารถจำแนกออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ เครื่องมือทางการคลังที่ดำเนินการภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี (ไม่ทำให้วงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีนั้นเพิ่มขึ้นในภาพรวม)

- (๑) งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น
- (๒) การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปี

กลุ่มที่ ๒ เครื่องมือทางการคลังที่ทำให้วงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มขึ้น

- (๔) พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี

กลุ่มที่ ๓ เครื่องมือทางการคลังที่มีผลให้เกิดการงบประมาณในปีงบประมาณต่อไปในอนาคต

- (๕) การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๖) การดำเนินการตามมาตรา ๒๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๗) การใช้จ่ายจากเงินคงคลัง
- (๘) การใช้มาตรการ/กิจกรรมกึ่งการคลัง (Quasi-fiscal Activity)

ในบทความฉบับนี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์เครื่องมือทางการคลังที่ดำเนินการภายใต้กลุ่มที่ ๑ ดังนี้

๑. งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

วัตถุประสงค์ เพื่อสำรองไว้จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ตามเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมายและไม่สามารถปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับอยู่แล้วมาดำเนินการ เช่น

- ๑.๑ กรณีเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ภัยแล้ง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายเดือดร้อนต่อประชาชนหรือส่วนราชการ จำเป็นต้องรีบดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก้ไขอย่างรวดเร็ว
- ๑.๒ กรณีต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันต่างประเทศที่เกิดระหว่างปีงบประมาณ เช่น ค่าสมาชิก เงินอุดหนุนองค์กรต่าง ๆ
- ๑.๓ กรณีจำเป็นเร่งด่วนอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปีงบประมาณ ค่าใช้จ่ายตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งไม่สามารถรอเสนอตั้งงบประมาณในปีต่อไปได้ เนื่องจากอาจทำให้เกิดความเสียหายได้หากไม่รีบดำเนินการ

- (๑) รัฐบาลมีวงเงินงบประมาณจำนวนหนึ่งที่จะสามารถนำไปใช้ดำเนินการในนโยบาย/โครงการสำคัญ/นโยบายใหม่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนได้โดยไม่ต้องรอดำเนินการในขั้นตอนของการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทำให้การพัฒนาประเทศไม่สะดุดหรือขาดตอน เนื่องจากฝ่ายบริหารมีเครื่องมือที่เป็นช่องทางใช้ขับเคลื่อนประเทศตามสถานการณ์ที่เหมาะสมได้
- (๒) เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นในประเทศ รัฐบาลสามารถตัดสินใจใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้ทันทีที่รวดเร็ว และส่งผลให้ปัญหาได้รับการแก้ไขตามสถานการณ์และประชาชนผู้เดือดร้อนได้รับการดูแลอย่างทันต่อเหตุการณ์

(๓) การใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อดำเนินนโยบายของรัฐบาล สามารถดำเนินการได้เร็ว โดยผ่านการอนุมัติงบประมาณจากสำนักงบประมาณ นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ในปัจจุบัน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ และ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ กำหนดให้หน่วยงานที่จะขอจัดสรรงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จะต้องขออนุมัติจากนายกรัฐมนตรี โดยเสนอเรื่องไปที่สำนักงบประมาณก่อน หากวงเงินเกิน ๑๐๐ ล้านบาท อำนาจการอนุมัติจะเป็นของคณะรัฐมนตรี

(๔) ในกรณีที่งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นมีไม่เพียงพอ สามารถโอนวงเงินงบกลาง รายการอื่นมาสมทบได้ ส่งผลให้เกิดความยืดหยุ่นของการใช้จ่ายงบประมาณภายใต้วงเงินงบกลาง รายการดังกล่าว เช่น หากมีนโยบายใหม่ที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน หากวงเงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นมีไม่เพียงพอ ก็สามารถโอนเงินงบกลางรายการอื่นที่คาดว่าจะใช้จ่ายน้อยกว่างบประมาณที่ได้รับมาสมทบได้ เช่น งบกลาง รายการเงินชดเชยค่างาน สิ่งก่อสร้าง (ค่า k) หรือสามารถใช้เงินคงคลังมาสมทบเพิ่มเติมได้ ตามนัยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ (กรณีดังกล่าว จะก่อให้เกิดการระงับงบประมาณที่ต้องตั้งขดใช้ในปีงบประมาณถัดไป)

ข้อจำกัด

(๑) งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นของประเทศในแต่ละปีมีจำนวนจำกัด รัฐบาล ตั้งงบประมาณไว้ประมาณปีละ ๗๐,๐๐๐-๘๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ ๒.๗-๒.๙ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในระยะหลังที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาภัยธรรมชาติมากขึ้นและเกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกันเงินในส่วนนี้ไว้รองรับกรณีเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวไว้ค่อนข้างมาก จึงไม่สามารถจัดสรรให้กับโครงการที่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลได้มากนัก แต่จะเน้นการจัดสรรให้กับงาน/โครงการที่มีความฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนมากกว่า

(๒) ถึงแม้ว่าจะสามารถเพิ่มวงเงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในระหว่างปีได้ตามที่กล่าวมาในข้างต้น หากเพิ่มเป็นจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดคำถามในภาคสาธารณะถึงหลักการความโปร่งใสทางการคลัง ในการบริหารจัดการรายจ่ายสาธารณะของฝ่ายบริหาร หรือในกรณีที่นำเงินคงคลังมาสมทบเพิ่มเติม ตามนัยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ ก็จะทำให้เกิดภาระทางงบประมาณเพิ่มเติมที่จะต้องตั้งขดใช้ในปีงบประมาณถัดไป ซึ่งหากมีจำนวนมาก ก็จะเป็นประเด็นที่จะต้องชี้แจงฝ่ายนิติบัญญัติถึงความเหมาะสมในการดำเนินการดังกล่าว

การวิเคราะห์ตัวอย่างการนำเครื่องมือไปใช้ในสถานการณ์จริง

(๑) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๑๓๒,๒๒๓,๙๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กรมควบคุมโรคดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไวรัสอีโบล่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวในวงกว้าง จึงมีความจำเป็นต้องรีบดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประกอบกับกรมควบคุมโรคไม่สามารถปรับแผนงบประมาณที่มีอยู่มาใช้ในการดำเนินงานได้ ดังนั้น การที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจึงเป็นการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในสถานการณ์ดังกล่าว

(๒) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ อนุมัติหลักการให้กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ใช้จ่ายเงินจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๒,๐๒๗,๐๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำไปชำระเงินทุนงวดแรกในการจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank : AIIB) เนื่องจากประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกในธนาคารดังกล่าว จึงมีพันธกรณีที่จะต้องจ่ายเงินเพื่อชำระเงินทุนงวดแรก ประกอบกับสำนักงานเศรษฐกิจการคลังไม่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าว และงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง มีไม่เพียงพอและไม่สามารถปรับแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อมาชำระเงินทุนดังกล่าวได้ ดังนั้น การที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าว จึงเป็นการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในสถานการณ์ดังกล่าว

(๓) ในปี ๒๕๕๕/๒๕๕๖ เกิดการระบาดของหอนหวัดดำมลงศัตรูมะพร้าวทั่วประเทศ รวมพื้นที่ ๘๘,๐๐๐ ไร่ ทำให้เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวได้รับความเดือดร้อน ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินโครงการควบคุมและกำจัดศัตรูมะพร้าว (หอนหวัดดำ) แบบครอบคลุมพื้นที่ โดยใช้จ่ายเงินจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๓๘๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒. การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การที่รัฐสภาได้อนุมัติให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐใช้จ่ายเงินตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐก็ต้องใช้งบประมาณตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้การใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวมีความยืดหยุ่นได้ระดับหนึ่ง โดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเมื่อมีความจำเป็นต้องโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานหรือสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายสำคัญ ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบการก่องหนผู้พ้นข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายอาจจะดำเนินการได้หลายกรณี เช่น การโอนงบประมาณระหว่างงบรายจ่ายระหว่างผลิต/โครงการ ระหว่างแผนงาน ระหว่างรายการในงบกลาง ระหว่างส่วนกลางและจังหวัด หรือโอนงบประมาณไปตั้งเป็นผลิต/โครงการใหม่ หรือไปเพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ

ผู้มีอำนาจการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณจะแตกต่างกันไปแล้วแต่กรณี ตั้งแต่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี เช่น การโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างรายการในงบกลาง สำนักงานงบประมาณจะอนุมัติให้โอนเมื่อได้รับอนุมัติจากนายกรัฐมนตรีแล้ว การโอนงบประมาณรายจ่ายไปตั้งเป็นผลิต/โครงการใหม่ หรือไปเพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี การโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือการโอนงบประมาณไปตั้งเป็นเงินทุนหมุนเวียนจะต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ

จุดเด่น

(๑) เป็นการเปิดโอกาสให้ส่วนราชการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เนื่องจากการโอนเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐบาลที่กระทำภายใต้หน่วยงานเดิม จึงไม่เป็นการสร้างภาระงบประมาณเพิ่มขึ้นทั้งในภาพรวมของวงเงินงบประมาณประเทศและวงเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน เพราะใช้วงเงินเดิมที่ได้รับจัดสรรไว้แล้วมาดำเนินงาน/ภารกิจใหม่ภายใต้หน่วยงานนั้น ๆ

(๒) เป็นการเปิดโอกาสให้แก่ฝ่ายบริหารของประเทศ ในกรณีที่รัฐบาลใหม่เข้ามาบริหารประเทศระหว่างปีงบประมาณ หากจะมีการปรับเปลี่ยนนโยบายเพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางดำเนินงานก็สามารถดำเนินการโดยโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้ ในกรณีที่รัฐบาลปัจจุบันก็สามารถโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณเพื่อปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ต้องเริ่มดำเนินการล่วงหน้าก่อนพระราชบัญญัติงบประมาณประกาศใช้ไม่น้อยกว่า ๑๐ เดือน

(๓) การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายเป็นการใช้เครื่องมือที่มีความโปร่งใส แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรายการจากที่รัฐสภาเคยอนุมัติ/เห็นชอบไว้เดิม แต่สำนักงบประมาณได้มีการจัดทำรายงานผลการโอนงบประมาณเสนอต่อรัฐสภา โดยผ่านคณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกปี

(๔) การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณในกรณีต่าง ๆ มีการกำหนดระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนไว้แล้วในแต่ละกรณี ทำให้การดำเนินงานไม่ล่าช้า

(๕) ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณเป็นระเบียบของหน่วยงานที่ออกภายใต้กฎหมายหลัก จึงสามารถเปลี่ยนแปลง/ปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ง่าย

ข้อจำกัด

(๑) การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณในกรณีปกติจะต้องดำเนินการภายใต้ส่วนราชการแต่ละแห่ง ซึ่งเป็นการโอนภายใต้ภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ไม่สามารถโอนงบประมาณไปดำเนินการข้ามหน่วยงานซึ่งมีภารกิจที่แตกต่างได้ ทำให้บ่อยครั้งรัฐบาลจะพบปัญหาว่าไม่สามารถโอนงบประมาณจากส่วนราชการหนึ่งทั้งหมดความจำเป็นแล้ว มาให้กับงานของส่วนราชการอีกแห่งหนึ่งที่มีความจำเป็นมากกว่าในระยะเวลาที่เหมาะสมได้ อย่างไรก็ดี หากรัฐบาลมีความจำเป็นจะดำเนินการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณข้ามหน่วยงานจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งใช้ขั้นตอนและระยะเวลา นอกจากนี้ ในกรณีที่รัฐบาลมีพรรคร่วมรัฐบาลเป็นจำนวนมาก การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณข้ามหน่วยงานจะเป็นเรื่องที่กระทำได้ค่อนข้างยาก

(๒) เนื่องจากการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ไม่เป็นการสร้างภาระงบประมาณเพิ่มขึ้นทั้งในภาพรวมของวงเงินงบประมาณประเทศและวงเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน เนื่องจากการใช้วงเงินเดิมที่ได้รับจัดสรรไว้แล้วมาดำเนินงาน/ภารกิจใหม่ ดังนั้น หากส่วนราชการมีการดำเนินงานในภารกิจใหม่ที่ต้องใช้วงงบประมาณค่อนข้างสูงก็อาจจะประสบปัญหาไม่สามารถปรับแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณมาดำเนินการในภารกิจใหม่ได้เพียงพอ

การวิเคราะห์ตัวอย่างการนำเครื่องมือไปใช้ในสถานการณ์จริง

(๑) กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้รับงบประมาณรายการผูกพันงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐ โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำและริมทะเลทั่วประเทศ รายการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำท่าจีน ตำบลสามชุก อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี วงเงิน ๔๙.๕ ล้านบาท เมื่อจะดำเนินการก่อสร้างพบว่า ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีปัญหาประชาชนบุกรุกพื้นที่และไม่ยอมย้ายออก ดังนั้น กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงไม่สามารถเข้าใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อทำการก่อสร้างได้ อย่างไรก็ดี วัดชีธารามซึ่งอยู่ในพื้นที่ริมแม่น้ำท่าจีน อำเภอดอนเจดีย์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับงบประมาณ ได้ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำหลากกัดเซาะทำให้ตลิ่งพังเสียหาย จึงมีความจำเป็นต้องทำการก่อสร้างเขื่อนเพื่อป้องกันการพังทลายของตลิ่ง ดังนั้น กรมโยธาธิการฯ จึงได้ขอโอนเปลี่ยนแปลงสถานที่ก่อสร้าง จากรายการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำท่าจีนฯ เป็นรายการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำท่าจีนฯ โดยใช้งบประมาณที่ได้รับอยู่จำนวน ๔๙.๕ ล้านบาท เนื่องจากรายการดังกล่าวเป็นรายการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าว จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

(๒) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ อนุมัติหลักการให้กระทรวงอุตสาหกรรมยกเลิกรายการก่อสร้างอาคารศูนย์บริการร่วมกระทรวงอุตสาหกรรม อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา (ผูกพันงบประมาณปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙) วงเงิน ๑๙๕,๖๓๔,๘๐๐ บาท เนื่องจากมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ตั้งอาคาร ประกอบกับกระทรวงอุตสาหกรรม ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง คณะรัฐมนตรีจึงอนุมัติให้กระทรวงอุตสาหกรรมยกเลิกการดำเนินโครงการดังกล่าว โดยให้กระทรวงอุตสาหกรรม นำงบประมาณไปดำเนินการอื่นที่มีความพร้อมและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล จำนวน ๗ โครงการ เช่น โครงการเร่งรัด การนำกากอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบ โครงการส่งเสริมการจัดการซากผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ โครงการจัดสร้างระบบฐานข้อมูล และการติดตามการขนส่งกากอุตสาหกรรม โครงการพัฒนาศักยภาพ SME วิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณตามข้อ ๒ เป็นการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณภายใต้หน่วยงานเดิม ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับการงบประมาณได้ให้ความคล่องตัวกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็ได้ห้ามมิให้มีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณระหว่างหน่วยงาน เพียงแต่ หากจะดำเนินการดังกล่าว ต้องดำเนินการโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา ซึ่งในปัจจุบันสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บางครั้งหน่วยงานได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินภารกิจหนึ่ง อาจหมดความจำเป็นและไม่ได้ใช้งบประมาณ หรือการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้วแต่ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนด ในกรณีที่รัฐบาลมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนงบประมาณระหว่างหน่วยงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา และสร้างความเข้มแข็งของประเทศ รัฐบาลสามารถใช้เครื่องมืออื่นนอกเหนือจากกลไกในข้อ ๒ โดยการออกพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อดึงงบประมาณของหน่วยงานที่ไม่สามารถใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพหรือหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย และโอนให้หน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินการตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล โดยผ่านกระบวนการฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติตามนัยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม

จุดเด่น

(๑) เป็นเครื่องมือที่ทำให้รัฐบาลสามารถบริหารจัดการงบประมาณระหว่างหน่วยงาน โดยดึงเงินงบประมาณที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานไปแล้วกลับคืน หากพบว่าหน่วยงานไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะนำงบประมาณดังกล่าวมาโอนให้กับหน่วยงานอื่นที่มีความพร้อมเพื่อดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

(๒) มีความโปร่งใสในการดำเนินงานมากขึ้น เพราะผ่านกระบวนการทางฝ่ายนิติบัญญัติ

(๓) ส่งเสริมให้เกิดการเร่งรัดเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้ทุกปีมีสัมฤทธิ์ผลดีขึ้น ส่งผลให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ข้อจำกัด

(๑) เป็นเครื่องมือที่ใช้ขั้นตอนและระยะเวลา เนื่องจากการดำเนินการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณข้ามหน่วยงานจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ในกรณีที่รัฐบาลมีพรรคร่วมรัฐบาลเป็นจำนวนมาก การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณข้ามหน่วยงานโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติจะเป็นเรื่องที่กระทำได้ค่อนข้างยาก

(๒) ไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือแก้ไขปัญหาในกรณีฉุกเฉิน

การวิเคราะห์ตัวอย่างการนำเครื่องมือไปใช้ในสถานการณ์จริง

การจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปี

นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ให้กรมบัญชีกลางและสำนักงานงบประมาณติดตาม เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณในกรณีที่ส่วนราชการดำเนินการผูกพันงบประมาณไม่ทันภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ ให้ยกเลิกรายการ และนำงบประมาณในส่วนนี้ไปใช้รายการอื่น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล

สำนักงานงบประมาณจึงเสนอแนวทางโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณารายการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นไม่สามารถดำเนินการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณได้ทันภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ ไปตั้งจ่ายเป็นงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น โดยจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นไปตามนัยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งประกอบด้วย ๕ มาตรา โดยสรุปสาระสำคัญ คือ ให้โอนงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๗,๙๑๗,๐๗๗,๗๐๐ บาท ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่าย สำหรับงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นก่อน เพื่อที่จะได้นำไปจัดสรรให้กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลต่อไป

โดยสรุป เครื่องมือทางการคลังในกลุ่มที่ ๑ ได้แก่

(๑) งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น (๒) การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายประจำปี และ (๓) พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นเครื่องมือที่รัฐบาลใช้ดำเนินการภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับและไม่กระทบต่อภาระทางการคลังของประเทศในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามในแต่ละเครื่องมือมีจุดเด่นและข้อจำกัดในเรื่องความเหมาะสมและระยะเวลาในการดำเนินการ ซึ่งจากข้อจำกัดดังกล่าวรัฐบาลสามารถใช้เครื่องมืออื่น ๆ ในกลุ่มที่ ๒ และกลุ่มที่ ๓ มาเสริมการบริหารราชการแผ่นดินได้ ซึ่งจะได้นำเสนอในโอกาสต่อไป

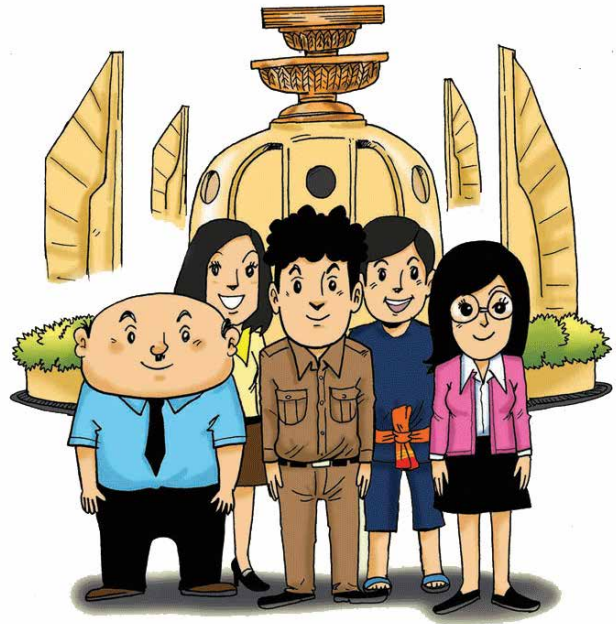
โดย สมโภช ประเสริฐดี
สำนักนิติธรรม
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ข้อเสนอการจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบ
ความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ : สำหรับกฎหมายลำดับรอง
กรณีศึกษาร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พนักงานและลูกจ้างขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นใช้สิทธิการรับบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๙
แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.

บทนำ

การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายนั้น ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการเสนอเรื่อง
ต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องสรุปเรื่องให้ชัดเจนและครบถ้วน โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ
เกี่ยวกับเรื่องเดิม เหตุผลความจำเป็น จัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ
สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย และจัดทำตารางเปรียบเทียบในกรณีเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ
เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๙ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเสนอร่างกฎหมาย
แต่อย่างไรก็ดี ระเบียบวิธีปฏิบัติดังกล่าวส่วนใหญ่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ แต่จากร่าง
กฎหมายลำดับรองที่หน่วยงานของรัฐเสนอต่อคณะรัฐมนตรีที่ผู้เขียนรับผิดชอบพบว่าร่างกฎหมายลำดับรองของหน่วยงาน
ของรัฐดังกล่าว เหตุผลความจำเป็นก็ยังไม่ชัดเจน คลุมเครือ ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายแม่บท และบางฉบับยังมี
ข้อพิจารณาว่าเป็นการออกที่เกินขอบเขตของกฎหมายแม่บทหรือไม่อีกด้วย

ความหมายของกฎหมายลำดับรอง*

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นถือว่ากฎหมายเป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐนั้นต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และแม้ว่ากฎหมายจะให้อำนาจแก่หน่วยงานของรัฐที่จะกระทำการใด ๆ ได้ แต่การกระทำของหน่วยงานของรัฐนั้นต้องมีเหตุผลและต้องก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนน้อยที่สุด ซึ่งหากเป็นการกระทำที่มีข้อขัดแย้งหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนมากเกินไป ผู้ได้รับความเสียหายอาจดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิกหรือเพิกถอนการกระทำของหน่วยงานของรัฐนั้นได้

ในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น รัฐธรรมนูญบัญญัติให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจผ่านทางฝ่ายบริหาร ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้น รวมทั้งได้รับมอบอำนาจจากฝ่ายนิติบัญญัติในการกำหนดวิธีการดำเนินการตามกฎหมายในรายละเอียดเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ซึ่งรายละเอียดวิธีการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวนี้ ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ หรือที่เรียกว่ากฎหมายลำดับรอง

ลักษณะของกฎหมายลำดับรอง

กฎหมายลำดับรองมีสถานะเป็นกฎหมายแต่ต่ำกว่าพระราชบัญญัติ โดยการออกกฎหมายลำดับรองต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเท่านั้น และบทบัญญัติของกฎหมายลำดับรองจะขัดหรือแย้งต่อกฎหมายระดับพระราชบัญญัติไม่ได้ ซึ่งหากตรารอกใช้เกินที่กฎหมายแม่บทให้ไว้ ถือว่ากฎหมายลำดับรองนั้น ๆ ไม่มีผลใช้บังคับ

* ปฏิรูปกฎหมายลำดับรอง : การปฏิรูปที่จับต้องได้จริง นายปรกรณ์ นิลประพันธ์

ประเภทของกฎหมายลำดับรองอาจแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้^๒

๑. กฎหมายลำดับรองที่หน่วยงานของรัฐออกมาเพื่อให้ประชาชนต้องปฏิบัติตาม เช่น กฎกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตต่าง ๆ
๒. กฎหมายลำดับรองที่หน่วยงานของรัฐออกเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั่นเอง เช่น ระเบียบของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ
๓. กฎหมายลำดับรองที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งออกมาเพื่อให้หน่วยงานของรัฐอื่นถือปฏิบัติเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น กฎ ก.พ.

หากกฎหมายลำดับรอง
มีบทบัญญัติไม่เหมาะสม
จึงอาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการ
ปฏิบัติราชการ

ผลกระทบของกฎหมายลำดับรอง

สืบเนื่องจากประเภทของกฎหมายลำดับรองดังกล่าว ดังนั้น หากกฎหมายลำดับรองมีบทบัญญัติไม่เหมาะสม จึงอาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติราชการ ทำให้การทำงานล่าช้า ต้นทุนการดำเนินงานและการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐเพิ่มสูงขึ้นโดยไม่จำเป็น และอาจเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้แสวงหาผลประโยชน์โดยไม่สุจริตหรือใช้ดุลยพินิจเบี่ยงเบนไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งยังมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐอีกด้วย^๓

การเสนอร่างกฎหมายลำดับรองต่อคณะรัฐมนตรี

การเสนอร่างกฎหมายลำดับรองต่อคณะรัฐมนตรีนั้น พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๔) (๕) และ (๖) บัญญัติให้ร่างพระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป เป็นเรื่องที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ดังนั้น การออกกฎหมายลำดับรองดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยร่างกฎกระทรวงนั้นถือว่าต้องเสนอคณะรัฐมนตรีทุกกรณี ซึ่งการเสนอร่างกฎหมายลำดับรองต่อคณะรัฐมนตรีนั้น นอกจากต้องปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว หน่วยงานของรัฐยังต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วย โดยขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี สรุปได้ดังนี้

^๒ ปฏิรูปกฎหมายลำดับรอง : การปฏิรูปที่จับต้องได้จริง นายปรกรณ์ นิลประพันธ์

^๓ เรื่องเดียวกัน

๑. หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ให้ส่งเรื่องมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยเรื่องที่เสนอจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เช่น เป็นเรื่องที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้มีอำนาจลงนามเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีถูกต้องตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีนั้นตามระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ในหนังสือนำเสนอเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องสรุปเรื่องให้ชัดเจนและครบถ้วน โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเดิม (ถ้ามี) เหตุผลความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ความเร่งด่วนของเรื่อง สาระสำคัญของเรื่องหรือข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย ประเด็นปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ความเห็นชอบหรือการอนุมัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) รายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษาถ้าเป็นเรื่องที่มีกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ กำหนด ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีมติ โดยต้องระบุให้ชัดเจนและแยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน นอกจากนี้ในกรณีที่เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบดังกล่าวยังได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ สรุปสาระสำคัญของหลักการในเรื่องพระราชบัญญัติ ตารางเปรียบเทียบในกรณีเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ แต่ในการจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัตินั้น จะไม่รวมถึงการเสนอ ร่างกฎหมายอื่นที่มีใช้ร่างพระราชบัญญัติ ดังนั้น การเสนอกฎหมายอื่น เช่น ร่างพระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวง หรือ ร่างระเบียบ จึงไม่ต้องจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

๓. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะศึกษาวิเคราะห์เรื่องนั้นว่า จำเป็นต้องขอความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีหรือไม่ หากจำเป็นก็จะส่งเรื่องไปขอความเห็น

๔. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดทำบันทึกสรุปเรื่องเสนอนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย และมอบอำนาจให้กำกับการบริหารราชการแทนนายกรัฐมนตรีสั่งการว่า จะสมควรดำเนินการต่อเรื่องนั้นอย่างไร เช่น

๔.๑ เรื่องที่เป็นเชิงนโยบายที่สมควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบเป็นพิเศษ อาจได้รับการสั่งการให้นำเสนอคณะกรรมการชุดใดชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาก่อนที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๔.๒ เรื่องปกติทั่วไปอาจจะได้รับการสั่งการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง

ทั้งนี้ ในการจัดทำบันทึกสรุปเรื่องดังกล่าว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอาจมีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรี นั้นด้วยก็ได้ โดยในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมาย หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว ก็จะมีมติมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีรับข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไปประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายนั้น ๆ ด้วย

๕. เมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีสั่งการให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว ก็จะจัดเรื่องเข้าระเบียบวาระการประชุมของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๖. เรื่องที่เข้าสู่การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อเสร็จสิ้นการประชุมแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดทำมติคณะรัฐมนตรี และแจ้งมติคณะรัฐมนตรีไปยังหน่วยงานเจ้าของเรื่อง หน่วยงานที่เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗. การแจ้งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวนี้ ในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายและคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจพิจารณา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะส่งร่างกฎหมายนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจพิจารณาต่อไป โดยถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกฤษฎีกา และร่างกฎกระทรวง จะส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา สำหรับร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศ จะส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจพิจารณา

ความเป็นมาของเรื่อง

๑. ผู้เขียนได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดทำบันทึกเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้สิทธิการรับบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งเสนอโดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยมีเหตุผลว่า ปัจจุบันการได้รับสวัสดิการการรักษายาบาลของพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษายาบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับการรักษายาบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ภาระค่าใช้จ่ายในการรักษายาบาลจึงตกอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเมื่อเกิดกรณีการเจ็บป่วย พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสำรองจ่ายค่ารักษายาบาล และหากกรณีการเจ็บป่วยด้วยโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูงจะมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทบต่องบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะหากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก อาจมีงบประมาณไม่เพียงพอ ดังนั้น เพื่อคุ้มครองความมั่นคงด้านสิทธิการรักษายาบาลสำหรับพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครอบครัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงยินยอมให้นำทรัพยากรที่จะพึงได้รับการจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษายาบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งมารวมกันจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลสำหรับพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัวในกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษายาบาลสำหรับพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครอบครัว

๒. สารสำคัญของร่างพระราชกฤษฎีกา

๒.๑ กำหนดให้ผู้ที่มีสิทธิได้รับสวัสดิการรักษายาบาลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษายาบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือบุคคลอื่นที่กระทรวงมหาดไทยประกาศเพิ่มเติม และบุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิดังกล่าว ใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุขตามกฎหมายหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยมีขอบเขตของการบริการสาธารณสุขจากหน่วยบริการของรัฐหรือสถานบริการของเอกชนตามที่กำหนด

๒.๒ กำหนดให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป เพื่อส่งเข้ากองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามอัตราที่กำหนด และให้จัดสรรเงินในอัตราที่กำหนดเพื่อเป็นค่าบริหารจัดการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

๒.๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารระบบสวัสดิการ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ ตามที่กำหนด รวมทั้งกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้แทน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนด

๓. เนื่องจากร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงได้ขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเสนอแนะหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้มีข้อเสนอแนะและข้อสังเกตหลายประการ โดยกระทรวงการคลัง มีข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดให้แบ่งรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจัดสรรในแต่ละปี โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเข้ากองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายในการรักษายาบาลสำหรับผู้มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกานี้ การกำหนดให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อส่งเข้ากองทุนนั้น อาจมีความขัดแย้งในประเด็นข้อกฎหมายกับพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ การขออนุมัติหลักการให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณ สนับสนุนตามจำนวนเงินงบประมาณที่เสนอนั้น มีข้อเสนอแนะว่า ควรนำเสนอพร้อมกับการจัดทำคำของบประมาณ กรณียกไป และขอให้แสดงรายละเอียดและที่มาค่าใช้จ่ายให้ชัดเจน เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้จ่ายจากเงินอุดหนุนที่รัฐบาล จัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นว่า เห็นควรพิจารณาทบทวนการขออนุมัติ งบประมาณที่เสนอในอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อเงินอุดหนุนที่จะส่งเข้ากองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยพิจารณา สนับสนุนตามความจำเป็น เหมาะสม ประหยัด และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีข้อสังเกตว่า ร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอาจออกเกินขอบเขตของพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกานี้

๔. ในการนำเสนอคณะรัฐมนตรีนั้น ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งคณะบุคคลประกอบด้วยรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องและบุคคลอื่นที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่จะพิจารณา เพื่อพิจารณาก่อนการเสนอเรื่องก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีก็ได้ ซึ่งในขณะนั้น ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕/๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี รวม ๓ คณะ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้นำร่างพระราชกฤษฎีกาในเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ (ฝ่ายสังคมและกฎหมาย) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ในขณะนั้น เป็นประธานกรรมการ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น เป็นกรรมการ โดยคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ (ฝ่ายสังคมและกฎหมาย) มีอำนาจหน้าที่พิจารณาก่อนการเรื่องสำคัญในปัญหาที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อด้านสังคม ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านกฎหมาย การพัฒนาสังคม การพัฒนาองค์กรชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ และการคุ้มครองผู้บริโภค

๕. ในคราวประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ (ฝ่ายสังคมและกฎหมาย) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการฯ มีประเด็นอภิปรายว่า การกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ขอบเขตของการบริการสาธารณสุข การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยมีการกำหนดค่าใช้จ่ายคำนวณเป็นอัตราต่อหัวของผู้มีสิทธิ และการกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารระบบสวัสดิการ อาจเป็นการกำหนดที่เกินจากขอบเขตอำนาจของกฎหมายแม่บท ตัดความในร่างมาตรา ๗ เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ กำหนดให้แบ่งรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจัดสรรในแต่ละปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเข้ากองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าบริหารจัดการระบบควรพิจารณาสนับสนุนตามความจำเป็น เหมาะสม ประหยัด ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา รวมทั้งให้รับประเด็นอภิปรายและความเห็นของส่วนราชการไปประกอบการพิจารณาด้วย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้นำร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขตามประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการฯ แล้วเสนอต่อคณะกรรมการฯ อีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ดี ร่างพระราชกฤษฎีกาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกายังมีความเห็นว่า อาจมีบทบัญญัติที่เกินขอบเขตของกฎหมายแม่บท ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และออกใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไปแล้ว

บทสรุป

การเสนอร่างกฎหมายลำดับรองของหน่วยงานของรัฐต่อคณะรัฐมนตรีนั้น หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องส่วนใหญ่ จะจัดทำเป็นเอกสารสั้น ๆ ไม่มีการอธิบายความที่ชัดเจน อ้างเหตุผลความจำเป็นตามที่กฎหมายแม่บทบัญญัติไว้ ซึ่งตามร่างพระราชกฤษฎีกาในเรื่องนี้ก็เช่นกัน จึงทำให้เกิดประเด็นปัญหาในการตราร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว หลายประการดังกล่าวข้างต้น แต่อย่างไรก็ดี ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มิได้กำหนดให้ต้องนำเรื่องจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ มาใช้กับการเสนอเรื่องการออกกฎหมายลำดับรองด้วย การเสนอร่างกฎหมายลำดับรองจึงอาจขาดการวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งต่างจากเสนอร่างพระราชบัญญัติ โดยที่กฎหมายลำดับรองนั้น หากมีบทบัญญัติไม่เหมาะสม จะทำให้เป็นอุปสรรค ต่อการปฏิบัติราชการ ทำให้การทำงานล่าช้า ต้นทุนการดำเนินงานและการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ เพิ่มสูงขึ้นโดยไม่จำเป็น และอาจเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้แสวงหาผลประโยชน์โดยไม่สุจริตหรือใช้ดุลยพินิจ เบี่ยงเบนไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งยังมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ อีกด้วย ประกอบกับประเทศในกลุ่มองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้จัดทำมีหลักเกณฑ์ที่เรียกว่า OECD Reference Checklist for Regulatory Decision Making ซึ่งเป็นรายการคำถามที่กำหนดให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องตอบให้ครบถ้วนก่อนที่จะมีการร่างกฎหมาย เพื่อประเมินหรือตรวจสอบผลกระทบในการออกกฎหมาย โดยรวมทั้งการออกกฎหมายลำดับรองด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ ดังกล่าวเป็นทำนองเดียวกันกับที่ประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ ตามระเบียบดังกล่าว^๔ ดังนั้น เพื่อให้กฎหมายมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าการเสนอร่างกฎหมาย ลำดับรองต่อคณะรัฐมนตรี ควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความ จำเป็นในการตรากฎหมายเช่นเดียวกันกับการจัดทำคำชี้แจงในการตราพระราชบัญญัติด้วย แม้ว่าสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ดำเนินการตรวจพิจารณาก่อนมีการใช้บังคับก็ตาม 🌸

^๔ การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Analysis: RIA) วารสารจุลนิติ ฉบับเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญาและการเรียกขานในฐานะที่ทรงพระปรีชาสามารถในด้านหรือการนั้น ๆ
คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีมติตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ
ดังนี้

๑. รับทราบข้อเสนอแนะของสำนักราชเลขาธิการเกี่ยวกับการถวายพระราชสมัญญาแด่พระมหากษัตริย์ ความสรุปว่า การถวายพระราชสมัญญาเป็นการผูกคำเพื่อถวายแด่พระมหากษัตริย์ ตามอย่างการสร้างคำในภาษาบาลี คือ นำคำศัพท์ที่มีความดี รูปค่างดงาม เสียงไพเราะ มาประกอบเข้าเป็นชื่อด้วยการสมาสคำ แต่ปัจจุบันการถวายพระราชสมัญญาหรือพระสมัญญาโดยผูกคำด้วยการใช้ภาษาธรรมดาอย่างอื่น ๆ เช่น พระบิดาแห่ง... จึงไม่ใช่พระราชสมัญญาหรือพระสมัญญา แต่เป็นการเรียกขานในฐานะที่ทรงพระปรีชาสามารถในด้านหรือการนั้น ๆ

๒. เห็นชอบให้ปรับขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการถวายพระราชสมัญญาและการเรียกขานในฐานะที่ทรงพระปรีชาสามารถในด้านหรือการนั้น ๆ แด่พระมหากษัตริย์ โดยให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องขอความเห็นจากสำนักราชเลขาธิการเพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมกับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๑๓ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

แนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ โดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2559
เรื่อง การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
โดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรม
ของหน่วยงานต่าง ๆ)

๑. เจตนารมณ์

การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ เพิ่มพูนประสิทธิภาพ มีคุณภาพ คุณธรรม เป็นหน้าที่ของส่วนราชการ ซึ่งรัฐให้การส่งเสริม (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๒) แต่การจัดหลักสูตรควรระวังผลกระทบ หรือปัญหาที่มักมีการร้องเรียนหรือมีรายงานการศึกษาว่าบางหลักสูตรยังมีความไม่เหมาะสม (มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

๒. รูปแบบ

ปัจจุบันการพัฒนาบุคลากรจัดอยู่สองรูปแบบคือ

๒.๑ จัดเป็นหลักสูตรประจำต่อเนื่องเป็นรุ่น ๆ กำหนดจำนวนและคุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม มีเนื้อหารายวิชา และผู้บรรยายชัดเจน กำหนดจำนวนครั้งที่ต้องรับการฝึกอบรม อาจมีการวัดผล ดูงานหรือเสนอรายงาน มีการแจกวุฒิบัตร

๒.๒ จัดเป็นโครงการฝึกอบรมเฉพาะกิจแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นครั้งคราว เช่น ฝึกอบรมวิธีปฏิบัติ หรือฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ และชักชวนความเข้าใจ

๓. ประเภทของหลักสูตร

๓.๑ หลักสูตรพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะ ทางการบริหารและภาวะผู้นำ หรือเป็นเงื่อนไขในการ ดำรงตำแหน่ง เช่น หลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. และของกระทรวงมหาดไทย หลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) ของกระทรวงการต่างประเทศและหลักสูตรอื่นที่ได้รับการรับรองว่าเทียบเท่าหลักสูตรผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ของสำนักงาน ดำรวจแห่งชาติ และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

๓.๒ หลักสูตรพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะทางเพื่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น หลักสูตร ผู้ตรวจราชการระดับกระทรวงของสำนักงานนายกรัฐมนตรี หลักสูตรผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงของกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

๓.๓ หลักสูตรอื่น ๆ นอกจากข้อ ๓.๑ และข้อ ๓.๒ เช่น หลักสูตรวิทยาลัยตลาดทุน (ตลท.) หลักสูตรการรักษาความสงบ เรียบร้อยของภาครัฐและภาคเอกชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หลักสูตรภูมิพลแผ่นดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตร ของกระทรวงพลังงาน

๔. ผลกระทบหรือปัญหาจากการเปิดหลักสูตรต่าง ๆ

๔.๑ บุคลากรภาครัฐบางคนเข้ารับการอบรมหลายหลักสูตรในเวลาเดียวกันหรือต่อเนื่องกันจนกระทบต่อการปฏิบัติราชการ การอุทิศตนแก่ทางราชการ การไม่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เป็นภาระงบประมาณแก่หน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรม และเป็นการเพิ่มภาระแก่บุคลากรอื่นที่ต้องปฏิบัติงานทดแทน

๔.๒ บางครั้งมีข้อครหาว่ามีการวิ่งเต้นเข้ารับการอบรมจนเป็นการกีดกันผู้อื่นที่เหมาะสมกว่า ทำให้ตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งเพราะยังไม่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรนั้น ๆ

๔.๓ แม้ผู้เข้ารับการอบรมจะได้ประโยชน์จากการสร้างความสัมพันธ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการติดต่อประสานราชการ แต่การรับภาคเอกชนเข้าอบรมร่วมกับบุคลากรระดับสูงของภาครัฐโดยไม่มีการตรวจสอบความเหมาะสม เช่น มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับหน่วยงานเจ้าของหลักสูตร หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียอาจทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายเชิงอุปถัมภ์ (connection) ที่ไม่พึงประสงค์ หรือข้อครหาว่าเป็นช่องทางให้แสวงหาประโยชน์อันมิชอบ นอกจากนี้ การรับบุคลากรต่างหน่วยงานหรือบุคลากรภาคเอกชนจำนวนมากเข้ารับการอบรมอาจขัดต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเจตนารมณ์ที่มุ่งจะพัฒนาบุคลากรภาครัฐในหน่วยงานนั้น ๆ หรือแม้แต่ในหน่วยงานอื่นทำให้บุคลากรภาครัฐบางส่วนเสียโอกาส ทั้งอาจเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของทางราชการอีกด้วย

๔.๔ บางครั้งผู้เข้ารับการอบรมจัดทำกิจกรรมนอกหลักสูตรร่วมกันในลักษณะที่ฟุ่มเฟือยไม่จำเป็น ใช้ชื่อหน่วยงานที่จัดหลักสูตรโดยตรงหรือโดยอ้อมในการร่วมลงทุน ประกอบธุรกิจ หรือเรียไร ก่อให้เกิดความเข้าใจว่าหน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้จัด ซึ่งอาจเข้าข่ายผิดวินัย ผิดกฎหมายว่าด้วยการเรียไร ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ และอาจก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลภายนอก หรือเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๕. แนวทาง

เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรภาครัฐโดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับหลักการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ และไม่สิ้นเปลืองงบประมาณของทางราชการ จึงสมควรจัดระเบียบหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งไม่ใช่โครงการตามข้อ ๒.๒ หรือการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้มาซึ่งปริญญาประกาศนียบัตรวิชาชีพ และการศึกษาอบรมในต่างประเทศซึ่งต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการนั้น ๆ อยู่แล้ว ทั้งนี้ หลักสูตรที่ต้องดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้ เป็นหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐในสังกัดฝ่ายบริหาร ได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ซึ่งใช้งบประมาณของรัฐบางส่วนหรือทั้งหมดในการจัดการอบรม ส่วนกรณีเป็นหลักสูตรหรือการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานอื่นที่ไม่อยู่ในสังกัดของฝ่ายบริหาร เช่น รัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานอัยการสูงสุด องค์การอิสระ ให้ประสานความร่วมมือเพื่อพิจารณาดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้ด้วย โดยอนุโลม

๕.๑ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และเงื่อนไขเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม บุคลากรภาครัฐที่เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรหนึ่งแล้ว จะลาไปรับการอบรมตามหลักสูตรอื่นได้ต่อเมื่อได้เว้นระยะเวลาอย่างน้อยสองปี เว้นแต่เป็นการเข้าอบรมตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ หรือเป็นการอบรมเพราะเป็นความจำเป็นตามเงื่อนไขหรือคุณสมบัติในการเข้าดำรงตำแหน่ง หรือผู้เข้ารับการอบรมเสียค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดโดยไม่ต้องลาหรือไม่ใช้เวลาราชการในการอบรม หรือดูงาน

โดยปกติแล้ว ผู้จะต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่หรือมีเวลาปฏิบัติราชการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งปี หน่วยงานของรัฐไม่ควรอนุญาตให้ไปรับการอบรม

๕.๒ การพัฒนาบุคลากรต่างหน่วยงาน หลักสูตรหรือการอบรมที่มีวัตถุประสงค์จะพัฒนาบุคลากรภาครัฐภายในหน่วยงานนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในกลุ่มวิชาใดกลุ่มวิชาหนึ่งเป็นหลัก (in-house training) ย่อมมีความชัดเจนอยู่แล้วว่า ต้องการพัฒนาบุคคลประเภทใด แต่ในกรณีจำเป็นต้องรับบุคลากรภายนอก ให้ถือว่าการรับบุคคลภายนอกไม่ว่าจากหน่วยงานอื่นในภาครัฐหรือจากภาคเอกชนเป็นข้อยกเว้นหรือเป็นการเสริมเท่านั้น ซึ่งควรกระทำโดยเคร่งครัดและมีให้กระทบต่อวัตถุประสงค์เดิม จำนวนบุคลากรอื่นดังกล่าวจะต้องมีจำนวนรวมกันไม่เกินร้อยละสิบห้าของจำนวนผู้ศึกษาอบรมทั้งหมดในหลักสูตรครั้งนั้น โดยให้ความสำคัญแก่บุคลากรภาครัฐจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมากกว่าจากภาคเอกชน

หลักสูตรและการอบรมที่มีวัตถุประสงค์จะจัดแก่บุคลากรภาครัฐทั่วไปหรือเปิดรับบุคลากรนอกหน่วยงานเป็นหลัก เช่น หลักสูตรโรงเรียนสงครามจิตวิทยาของกระทรวงกลาโหม ให้รับบุคลากรภาคเอกชนได้ไม่เกินร้อยละสิบห้าของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมดในครั้งนั้น ยกเว้นหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งจำเป็นต้องรับนักศึกษาจากหลากหลายหน่วยงานและหลายสาขาอาชีพและต้องรับนักศึกษาจากต่างประเทศที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นการแลกเปลี่ยนกันอันถือว่าอยู่ในประเภทบุคลากรภาคเอกชน ดังนั้น หากจะรับบุคลากรภาคเอกชนเข้าศึกษาอบรมในหลักสูตรดังกล่าวให้มีจำนวนไม่เกินร้อยละสิบห้าของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมดในครั้งนั้น

หลักสูตรและการอบรมที่มีวัตถุประสงค์จะจัดในลักษณะภาครัฐร่วมกับเอกชน หรือมุ่งหมายจะให้การอบรมแก่ภาคเอกชนเป็นหลักเพื่อสร้างความร่วมมือ ความรับรู้ความเข้าใจในลักษณะประชารัฐ เช่น หลักสูตรวิทยาลัยตลาดทุน หลักสูตรของกระทรวงพลังงาน ให้จัดสรรสัดส่วนระหว่างจำนวนบุคลากรภาครัฐกับภาคเอกชนตามความเหมาะสม แต่ต้องประกาศจำนวนของผู้รับการอบรมแต่ละภาคส่วนให้ทราบล่วงหน้า

คำว่า “บุคลากรภาครัฐ” หมายความว่า ข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานราชการ และบุคลากรอื่นของหน่วยงานรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และให้หมายความรวมถึง สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรในองค์กรอิสระ (เว้นแต่หลักสูตรนั้นจะมีวัตถุประสงค์เป็นอย่างอื่น)

การรับบุคลากรภาคเอกชนเข้ารับการอบรมให้พิจารณาจากผู้ถือครองเอกชนตามกฎหมายหรือองค์กรเอกชน ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป ได้คัดสรรตามกฎหมายเกณฑ์ที่องค์กรนั้นได้วางไว้แล้วเสนอชื่อมาเป็นหลักและอาจให้บุคลากรดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายบางส่วนหรือทั้งหมดตามความเหมาะสม

๕.๓ การดูงาน ณ ต่างประเทศ หลักสูตรและการอบรมที่กำหนดให้มีการดูงานให้ดำเนินการดังนี้

ก. **ควรเน้นการดูงานภายในประเทศตามสถานที่และกิจกรรมเป้าหมายที่เหมาะสม** เช่น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการปิดทองหลังพระ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การค้าชายแดน การพัฒนาตามแนวทางประชารัฐ เศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้จากปราชญ์ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน (มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘)

ข. **หากเป็นการดูงานในประเทศเพื่อนบ้านบริเวณพื้นที่ชายแดน ควรพิจารณาการพักค้างในประเทศไทย** เพื่อสนับสนุนให้ผู้มีรายได้น้อยและผู้ประกอบธุรกิจตามแนวชายแดนได้ดำเนินธุรกิจชุมชนและได้ประโยชน์จากการดูงาน (มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘)

ค. **ในกรณีจำเป็นต้องดูงาน ณ ต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในเชิงเปรียบเทียบหรือศึกษาจากต้นแบบ** ให้คณะกรรมการหลักสูตรพิจารณาการเรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน หรือบวกสาม ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เป็นลำดับแรก

ง. ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเดินทางไปปฏิบัติงานในประเทศอื่น ๆ นอกจาก ข้อ ค. ก็อาจทำได้หากอยู่ภายในกรอบวงเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อการดูงาน ณ ต่างประเทศ ตามที่หน่วยงานเจ้าของหลักสูตรได้ทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ซึ่งเห็นว่าใกล้เคียงกับวงเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานตามข้อ ค. หรือเป็นการออกค่าใช้จ่ายของผู้รับการอบรมเอง หรือผู้รับการอบรมยอมรับภาระส่วนที่เกินวงเงินงบประมาณการดูงานตามข้อ ค. โดยให้แสดงผลความจำเป็น แผนการดูงาน ประโยชน์ที่จะได้รับ และขออนุญาตจากรัฐมนตรีหรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานเจ้าของหลักสูตรเป็นคราว ๆ ไป

การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายของบุคลากรภาครัฐที่เดินทางไปปฏิบัติงาน ณ ต่างประเทศ ให้คำนึงถึงกฎเกณฑ์ที่หน่วยงานเจ้าของหลักสูตรกำหนดสำหรับผู้เข้ารับการอบรมอื่น ๆ เป็นการทั่วไปยิ่งกว่าการเบิกจ่ายตามสิทธิของบุคลากรภาครัฐ ซึ่งอาจมากกว่ากฎเกณฑ์ทั่วไปตามหลักสูตร

เมื่อเสร็จสิ้นการดูงานแล้ว หากมีการจัดทำรายงานการดูงาน ให้หน่วยงานเจ้าของหลักสูตรเผยแพร่รายงานนั้นทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน เว้นแต่จะเป็นเอกสารที่ระบุชั้นความลับ (มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘)

๕.๔ **หน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของหลักสูตร** การจัดเนื้อหาของแต่ละหลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่ควรพิจารณาสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล เศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ชาติ แนวทางพระราชรัฐ การปฏิรูป การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยตามสมควร และให้เจ้าของหลักสูตรกำกับดูแลการรักษาเวลาเรียน การทำกิจกรรมของผู้เข้ารับการอบรมหรือการหารายได้ซึ่งควรเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์มิให้พุ่มเพอຍเกินจำเป็น ผิดวินัยข้าราชการ ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น หรือใช้เวลาราชการไปทำกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม

ในกรณีมีการจัดทำรายงานหรือเอกสารการวิจัยส่วนบุคคลหรือเป็นหมู่คณะ หากหน่วยงานเจ้าของหลักสูตรเห็นว่ารายงานหรือเอกสารการวิจัยนั้นมีคุณภาพดี และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อทางราชการ ให้เสนอเอกสารดังกล่าวต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วย

อนึ่ง หน่วยงานของรัฐควรมีการวางแผนพัฒนากำลังคน โดยการกำหนดล่วงหน้าให้บุคลากรของหน่วยงานเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความจำเป็น งบประมาณและความสะดวกในการให้บริการประชาชนโดยมิให้บุคลากรหลายคนจากหน่วยงานเดียวกันเข้ารับการอบรมพร้อมกัน จนกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและการให้บริการประชาชน นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐควรพิจารณาใช้ประโยชน์จากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ มาแล้วให้เหมาะสมด้วย 🌸

ราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย พ.ศ. ๒๕๕๙

เนื่องจากประเทศไทยตกลงจะเข้าเป็นภาคีสมาชิกข้อบทของความตกลงว่าด้วยธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย เพื่อร่วมจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ เสริมสร้างความมั่นคงและพัฒนาความเชื่อมโยงของโครงสร้างพื้นฐานภายในภูมิภาคเอเชียให้เป็นไปตามข้อผูกพันซึ่งภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามข้อบทของความตกลงดังกล่าว

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๔ ก ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ อันเป็นปัญหาที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคม นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศอีกด้วย จึงตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและคดีความที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๖ ก ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

ปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้เดิมให้มีความทันสมัยมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันมีการทำลายหรือเป็นเหตุให้เกิดการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มมากขึ้น สมควรกำหนดมาตรการในการคุ้มครอง ป้องกัน และบำรุงรักษา และกำหนดให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ประจำจังหวัดและคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษ อัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๖ ก ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑๒

พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๙

ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้ครอบคลุมถึงธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันได้มีโอกาสได้รับการฟื้นฟูกิจการและไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายหากมีช่องทางที่สามารถฟื้นฟูกิจการได้

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๖ ก ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หน้า ๒๔

พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อเป็นการสมควรโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เป็นบางรายการ ไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายสำหรับงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น หน่วยงานของรัฐสภาและ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๕๕ ก ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

พระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการขยายระยะเวลาการยุบสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) โดยให้มีการยุบเลิก เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาแปดปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับ เพื่อให้การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ได้ต่อไป

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๕๑ ก ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

กฎกระทรวง

กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๙

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การออกใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาต เนื่องจาก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๑ ก ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หน้า ๘

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติมตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙

เพิ่มเติมให้คดีความผิดเกี่ยวกับการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติและที่ดินที่มีความซับซ้อนหรือ คดีที่อาจมีผลกระทบต่ออย่างรุนแรง เป็นคดีที่ต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษเพื่อที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย สมควรกำหนดให้เป็นคดีพิเศษ

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๔๗ ก ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

ระเบียบ

ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคำร้องเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ว่าด้วยการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมถึง ขั้นตอนการพิจารณาคำร้องคัดค้านการออกเสียงและการไต่สวน การพิจารณาคำร้องคัดค้าน

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๓๙ ก ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หน้า ๑

พระโขน้า

พระโขน้า เป็นสำนวน หมายถึง ผู้ที่ควรเคารพยกย่อง
 เหมือนเป็นพระภิกษุผู้ประเสริฐ คือ บิดามารดาที่อยู่ในบ้านนั่นเอง ทั้งนี้
 เพราะบิดามารดาเป็นผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่แรกเกิดให้มีชีวิตรอด
 เลี้ยงดูให้เจริญเติบโต อบรมให้เป็นคนดี มีความประพฤติดี ซึ่งจะทำให้เป็น
 คนดีของสังคมต่อไปในอนาคต ทั้งยังบำรุงด้วยการให้ศึกษาเล่าเรียนและ
 ให้ความรู้เพื่อเลี้ยงตัวเองได้ในอนาคต

บุตรที่ดีจึงต้องกตัญญู เคารพ นอบน้อม เชื่อฟัง ไม่กล่าวร้ายต่อ
 บิดามารดา และประพฤติตนเป็นคนดี การเลี้ยงดูบิดามารดาทำให้ได้บุญ
 เหมือนทำบุญกับพระ 🌸

คัดลอกจากหนังสือ “รู้รัก ภาษาไทย”

เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

กรณีมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ เพื่อยกเลิกกระทรวงหนึ่ง และจัดตั้งกระทรวงใหม่ โดยให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเดิมไปเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใหม่ จะต้องดำเนินการเพื่อให้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเดิมพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี และแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใหม่หรือไม่ หรือเพียงนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ท้องถิ่นควรรู้ใน สลค.สาร ฉบับนี้มีคำตอบ

เรื่องเสร็จที่ ๘๒๕/๒๕๕๙

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของรัฐมนตรีภายหลังร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพื่อจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) มีผลใช้บังคับ*

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๒๒๑๗๕ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบให้ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นกฎหมายต่อไป ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อยกเลิกกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการนำร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

* ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๘๓ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นการยกเลิกกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นใหม่ โดยให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงขอหารือว่าจะต้องดำเนินการเพื่อให้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเดิม และแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมใหม่หรือไม่ หรือเพียงนำความกราบบังคมทูลกระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว เห็นว่า มาตรา ๓^๑ และมาตรา ๔^๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้บัญญัติให้ยุบเลิกกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นใหม่ โดยมีได้มีบทบัญญัติมาตราใดในร่างพระราชบัญญัตินี้ที่กำหนดให้โอนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ถูกยุบเลิกไปเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นใหม่เนื่องจากเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการแต่งตั้งและการให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙^๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ ดังนั้น เมื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกยุบเลิกแล้ว ย่อมมีผลให้ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่มีอีกต่อไป จึงต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อให้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี และแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมใหม่ตามมาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ๓

ดิศพัทธ์ โทตระกูล
(นายดิศพัทธ์ โทตระกูล)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๙

^๑ มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๘/๑) ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕
“(๘/๑) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม”

^๒ มาตรา ๔ ให้ยกเลิก (๑๐) ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕

^๓ มาตรา ๑๙ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และรัฐมนตรีอื่นอีกจำนวนไม่เกินสามสิบห้าคนตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ

ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ “ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติถวายคำแนะนำตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เสนอโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีสิทธิเข้าร่วมประชุมชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน และให้นำเอาสิทธิตามมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การชี้แจงแสดงความคิดเห็นของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๘ ด้วย

การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระราชยาที่ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้

ไปไหนไปกัน

กันยนี้

อุทยานแห่งชาติขุนสกลาน

จังหวัดน่าน

สวัสดีผู้อ่านทุกท่าน "ไปไหนไปกัน" ฉบับนี้ ขอเชิญชวนไปสัมผัสธรรมชาติทะเลหมอกที่มีอากาศเย็นสบาย และจุดชมวิวทิวทัศน์ระหว่างทางที่สวยงาม ณ อุทยานแห่งชาติขุนสกลาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา สลับซับซ้อนมีความสูงชันทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ มีแนวสันของดอยแปรเมืองเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดแพร่กับจังหวัดน่าน อุทยานแห่งชาติขุนสกลานห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๖๙๘ กิโลเมตร สามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ รถโดยสารประจำทาง และเครื่องบิน สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ ดอยภูสกลาน ดอยแม่จอก ถ้ำละโธ่ง น้ำตกขุนลี น้ำตกตาดหมอก น้ำน่าน ตอนบนเขื่อนสิริกิติ์ ซึ่งมีพันธุ์ไม้หายากชนิด เช่น สารภีดอยพะวา ก่อ จำปีป่า คำยาน ประป่า เขืองแข้งม้า และสัตว์ป่านานาชนิด เช่น นกแซงแซวหางบ่วง นกตะขาบทุ่ง กวางป่า เลียงผา หมูป่า ตุ่น อัน นกหัวขวาน ปลาตะโกก เป็นต้น ซึ่งในช่วงฤดูฝนทะเลหมอกจะที่สวยงามมากเหมาะอย่างยิ่งแก่การเข้ามาเยี่ยมชม

ที่มา : www.dnp.go.th

เก็บไว้ในหทัย

การที่กายวาจาประพฤตินทางทุจริต ย่อมนำโทษมาให้
แม้แต่เพียงคำพูด ซึ่งถ้าไม่สำรวมก็อาจจะไม่รู้เลยว่า
นำโทษมาให้แล้วแก่ผู้พูด และกับบุคคลอื่นด้วย

การรักษาศีล คือ การเห็นโทษของกิเลสหายาบ แล้วก็วิริติ
คือ ละเว้นทุจริตกรรม นั่นคือการรักษาศีล พอที่จะเข้าใจ
ได้ว่ารักษาศีลเพราะอะไร? เพราะเห็นโทษของอกุศล
อย่างหายาบ ที่จะทำให้อื่นและตนเองเดือดร้อน

ถ้าขณะใดประสบพบผู้ที่กำลังทุกข์ยากเดือดร้อน และมี
จิตใจอ่อนโยน มีความเป็นมิตรต้องการที่จะเกื้อกูล
ขณะนั้นจิตที่ปราศจากโลภะ ไม่ตระหนี่ แล้วก็สละวัตถุ
เพื่อประโยชน์สุขของคนอื่น ขณะนั้นเป็นบุญ

ที่มา : มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

<http://www.dhammahome.com/>

<https://www.facebook.com/dhammahomefellowship/>

ท่านสามารถเปิดอ่าน
สค.สาร

ผ่านทาง website ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
www.soc.go.th

